SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
Prenumerata metams:
Amerikoje $2.50
Kanadoje ir Lietuvoje $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoj ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
"SANDARA"
372 E St., . South Boston, Mass.
Telephone So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 95 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 50,000 Lithuanians in New England, and about 700,000 in the United States
"SANDARA"
327 E St., South Boston, Mass.
KAINA 5 CENTAI.

No. 37 So. Boston, Mass. Rugsėjo-Sept. 16 d., 1926 m. Metas XIII

Norėjo nužudyti Mussolinį.

Metė bombą į automobilių.

4 žmonės sužeisti.

ROMA. — Jau trečiu kartu šiais metais padarytas pasikėsinimas nužudyti Italijos diktatorių bei fašistų vadą Benito Mussolini. Tulas Ermete Giovannini, jaunas italas, kuris gyvena Francijoj, slapta, be pasporto atvažiavo į Romą ir rugsėjo 11 d. 10 val. ryte metė bombą į automobilį, kuriame vaižavo Mussolinis. Kadangi automobilis greitai važiavo, tai mesta bomba krito užpakaly už kelių pėdų tolumoj ir eksploduodama sužeidė keturius žmones. Taipgi jos šmotai pataikė ir į automobilių, kurį biskį apdaužė ir išdaužė langų stiklus, bet Mussolinis išliko nesužeistas. Policija bombos metėją tuoj suareštavo, kad apsaugojus nuo nulinčiavimo.

Nenusisekė revoliucija.

ATENAI. —Pastaromis dienomis veik visą Graikiją sujudino nauja revoliucijos banga. Revoliucija prasidėjo sukilus dviem kariumenės pulkams, kurie vedami pulkininkų Zervos ir Dertilio atmaršavo į Atenus Bet minia suprato kas tie revoliucionieriai ir užpuolus juos nuginklavo. Kaip pasirodė, tai buvo diktatoriaus Pangalos šalininkai, kurie norėjo nuversti valdžią ir diktatorių vėl padaryti valdovu.

Potvinis sunaikino miesta

TOKIO, Japonija.— Atėjusios žinios iš Hiroshina miesto sako, kad tas miestas iš priežasties didelio lietaus ir potvinio liko veik visiškai sunaikintas. Dvidešimt žmonių esą užmušti, daugybė sužeistų ir didelis skaičius visai pražuvę apie kurių likimą nežinoma. Sugriauta bei sugadyta 20,000 namų. Manoma, kad ir daugiau visokių baisenybių pridaryta, nes telegrafo ir telefono linijos sugadytos ir negalima gauti tikrų žinių. Geležinkelių bėgiai paplauti bei jų tiltas per upes nunešti, kad sudemoralizavo susisiekimą.

Uždegė savo burdingierių

NEWARK, N. J. — Marė Stočinskienė norėjo sudegyti savo burdingierių Petrą Salviką už tai, kad jis norėjo persikelti kitur gyventi. Kada Saloika užmigo, tai Sločinskienė sudėjo ant jo visus jo drabužius ir apipylus kerosinu uždegė. Vyras išbudo visas apimtas degančių drabužių liepsna. Sločinskienė uždarytą kaėjime, o Saloika smarkiai apdegęs guli ligoninėj.

Amerikonai šaudė į kinus

Orlaiviai irgi pasirengę veikimui.

WASHINGTONAS. — Laivyno departmentas praneša, kad tarp Amerikos karo laivų įgulos ir kinų įvyko smarkus susišaudymas Yangtse upės žiotyse, Kinijoj. Pranešime sakoma, kad kinai apšaudę Amerikos laivus, kurie atsakydami taipgi paleidę smarkią ugnį iš kanuolių. Vėliausi pranešimai rodo, kad tarp amerikonų ir kinų kasdieną pasikartoja nauji nesusipratimai, kas gali pagimdyti karą.

Merginos išgazdino policmanus.

MONTREAL, KANADA. — Į šį miestą atvažiavo kelios iš Amerikos, Maine valstijos merginos, kurios dėvėjo trumpus sijonus ir atraitotas pančekas. Policmanai pamatę tuoj jas prašalino pareikšdami, kad tai yra prieš įstatymus.

Nauja "Miss Amerika."

ATLANTIC CITY. Amerikos gražolių merginų konteste, del išrinkimo "panelės Amerika", rugsėjo 10 d. gražolės karuną laimėjo panelė Norma Smallwood, iš Oklahoma valstijos.

"Panelės Amerikos" vardas laimėti tai netik garbė, bet ir didelis pelnas. Jau laimėjimo dienoje ji gavo kaipo dovaną $1,000 vertės laikrodėlį. Prieg tam ji buna kviečiama pasirodyt dideliuose teatruose ir judamuose paveiksluose, kur taipgi per metus laiko gauna uždarbio iki $30,000.

Miestas virto ežeru.

JACKSONVILLE, Ill. —Čia buvo tokis didelis lietus, nuo kurio patvino miesto gatvės ir virto tartumei ežeru. Gatvėse žmonės iki pažastų braidė vandenyje. Vandeniui apėmus gezaunes ir elektros stotis, miestas nakties laike liko visiškai be šviesos. Gyventojai vieni kitus per telefonus šaukėsi gelbėt, bet niekas negalėjo gatvėmis nei išeiti, nei išvažiuoti. Daug žmonių prigėrė ir šimtai liko be pastogės.

KAMILĖ JOZEVSKAITĖ

LIUDA SIPAVIČIUTĖ.

Tai Lietuvos Operos Kaune žvaigždės, kurios atvažiavo palinksminti Amerikiečius lietuvius dar negirdėtomis gražiausiomis dainomis. Jos savo gražiais balsais ir dainomis užžavi klausytojus. Koncertas įvyksta ateinančio nedėldienio vakare, Rugsėjo, 19 d., 1926 m., Lietuvių salėje, So. Boston, Mass. 7:30 val. vakare. Kitų Koncertų maršrutą paskelbsim vėliaus.

Amerika kudikių šalis - sako mokslinčius.

CHICAGO, Ill. — Dr. A. R. Gilliland, Northwestern universiteto psichologistas kalbėdamas pareiškė, kad atsižvelgiant į Amerikos gyventojų elgėsį atrodo, jog "Amerika kudikių šalis".

— Argi galima rasti kudikiškesnį elgėsį, kaip minių šturmavimą pamatyti aktorio Valentino karstą, triukšmingą sutikimą plaukikės Gertrude Ederle bei žingeidumą pamatyti "mesijošių" Jeddu Krishnamurti" — sako mokslinčius. Toliaus jis sako: — pažvelgkime į čion gyvenančius atėjunus, jie elgiasi kitaip. Juos menkniekiai neužinteresuoja. Amerikonuose tą kudikiškumą išauklėja laikraščiai, kurie mažos vertės dalykus išpučia didžiausių raidžių antgalviais.

Nepaprastos sukaktuvės.

PORTLAND, Me. — Amatia Bennettienė, 100 metų amžiaus senutė, čionai nepaprastai apvaikščiojo savo 100 metų gimimo dieną. Ji jos gyvenime antru kartu buvo įsodinta į orlaivį ir lėkė iškelta 1200 pėdų aukštumoje ore.

Aristokratė atstovauja Rusiją.

Bolševikų Rusija paskyrė savo atstovu Meksikai moterį Aleksandrą Kolontai. Ji yra aristokratiškos kilmės. Jos tėvas ir vyras buvo caro generolai. Kada ji buvo atstovė Norvegijoj, tai buvo viena iš gražiausiai apsirėdžiusių moterų toje šalyje, kuri dėvėjo Paryžiuje siutus rubus. Po revoliucijos, kada ji buvo publikos gerovės ministeriu, tai streikui iškilus, sukišo į kalėjimą visus streikierų vadus ir laikė tol, kol streikas buvo atšauktas.

Atvažiuos Ispanijos diktatorius.

MADRIDAS. — Iš pasitikėtinų šaltinių skelbiama, kad Ispanijos diktatorius Primo de Rivera, rugsėjo 27 d. laivu Infanta Isabel, iš Vigo, išplauks Amerikon. Amerikoje viešės 15 dienų, atlankys New Yorką, Washingtoną, Philadelphia ir Niagara Falls.

Lenkai apsigavo besidžiaugdami,

VARŠUVA. — Varšuvoj pasklydo žinios, kad buvęs jų ministeris pirmininkas A. Skrzynskis, susižiedavęs su Amerikos automobilių fabrikanto Henry Fordo dukterimi. Varšuvos laikraščiai išleido net "ekstra" laidas, kad pranešus tokią "linksmą" žinią pranešdami, kad Fordo duktė parvažiuodama Lenkijon parsivežšianti net $300,000,000 pasogos. Bet amerikiečiai, gyvenanti Varšuvoj besidžiaugiantiems lenkams pranešė, kad Fordas neturi dukters.

Anglija siunčia kariumenę Kinijon.

LONDONAS. — Iš stovyklos Singapure, Anglija siunčia savo kariumenės vieną batalijoną į Kiniją. Laivas kreiseris Hawkins vice-admirolo Sinclair komandoje, Jongtze upe plaukia į Hankovą. Iš Southamtono išplaukė du transportiniai laivai su 15,000 kareivių. Į padėtį Kinijoj Anglija labai rimtai žiuri. Kada laivas Hawkins atplauks į Hankovą, jei kinų generolas nepasiskubins grąžinti Anglijai jos užgriebtus laivus, tai karas ir kraujo pralėjimas tarp Kinijos ir Anglijos neišvengiamas.

Atkeršijo prigavikui.

3,000 mylių ėjo pėščias jį surasti.

PORTLAND, Me. Amerikietis Benjamin Turner, 3000 mylių pėščias atėjo iš Meksikos, kad atkeršyti jo nuskriaudėjui. 1921 m. Turneris Meksikoje užmušė Ramoną Argiellesą ir pateko teisman. Jo gynimui pasisiulė advokatas Jame D. Hallen, ameriktietis, kuris pasirodė esąs žulikas ir išgavęs iš Turnerio $1,200 visai nestojęs teisman pabėgo Amerikon. Turneris atsėdėjęs kalėjime iki 1923 m. tapo paleistas ir nutarė apgavikui atkeršyti. Sužinojęs, kad adv. Hallen gyvena Falmouth Fireside, Turneris atėjo į jo namus ir penkiais šuviais jį nušovė. Savo skriaudikui atkeršijęs jis pats pasidavė policijai.

Mažin kariumenę.

PARYIUS. — Delei nusmukusios frankos Francija priversat eiti prie ekonomijos ir mažinti savo kariumenę. Iki šiol tarnyboje turėjo 35,000 aficierių, kurių skaičių sumažins 2,700. Kavalerijos skaičių sumažins 7,000, vėliaus 10,000. Taipgi naujokus ims kariumenėn, sukakusius 21 metus. Tarnybos laikas sutrumpintas nuo 18 mėnesių iki 12 mėnesių.

Farmierio kova su policija.

ALLENTOWN, PA. — Policija norėjo suareštuoti vieną prasikaltusį ukininką, Granville Holben, kuris budamas apsiginklavęs policijos nenorėjo prisileisti. Policija negalėdama sumti, norėjo padegti namą, iš kurio prasikaltėlis išbėgs. Bedegant namą, jis nušovė šerifą ir policmaną, kitus du policmanus sužeidė. Vėliaus pribuvusi kariumenė nušovė įsiutusį ukininką.

Apiplėšė traukinį.

CHAMPAIGN, Ill. — Trys ginkluoti plėšikai užpuolė ir apiplėšė traukinį paimdami brangakmenių $500,000 vertės. Pagriebę brangakmenius įsėdo į automobilį ir nuvažiavo. Visoje apielinkėje sustatyta policija sargyboje juos sulaikyti.

Didžiausia bausmė.

NASHUA, N. H. — Marė Rokienė tapo skaudžiausiai nubausta už munšainio varymą, negu kas yra nubaustas Amerikoje. Ji turi užsimokėti $600 pabaudos ir teismo lėšas ir dar kalėjime atsėdėti 9 mėnesius.

Sumušė plaukimo rekorda.

LONDONAS. Jau devintas asmuo perplaukė Anglijos kanalą, tarp Francijos ir Anglijos apie 20 mylių platumoje. Kanalą yra perplaukę sekanti asmenys:

1. Kapitonas Matthew Webb, anglas, rugpiučio 24 d. 1875 m., per 21 val. ir 45 min.
2. William Burges, anglas, rugsėjo 6 d. 1911 m. per 22 val. ir 35 min.
3. Henry Sullivan, amerikietis, rugpiučio 6 d., 1923 m. per 27 val. ir 25 min.
4. Sebastian Teraboschi, argentinietis, rugp. 12 d. 1923 m. per 16 val. ir 33 min.
5. Charles Toth, amerikietis, rugsėjo 9 d. 1923 m. per 16 va. ir 40 min.
6. Gertrude Ederle amerikietė mergina, rugp. 6 d .1926 m. per 14 val. ir 31 min.
7. Clemington Corson, amerikietė moteris, rugp. 28 d. 1926 m. per 15 val. ir 28 min.
8. Ernest Vierkoetter, vokietys, rugp. 30 d. 1926 m. per 12 val. ir 42 min.
9. Georges Michel, francuzas, rugsėjo 10 d. 1926 m. per 11 val. ir 6 minutes. Reiškia, fracnuzas sumušė rekordą greičiausiu perplaukimu, kuris nustebino visus plaukikus.

Sulaikė apsivedimus.

BERLYNAS. Vokietijoje tulam laikui sulaikyti apsivedimai ir persiskyrimų davimai, mat pliešikams įsilaužus tapo apvogtas seifas su visais vedybų dokumentais. Kol dokumentai bus surasti arba nauji sutvarkyti, valstybė negali išduoti leidimus nei apsivedimui, nei atsivedimui.

A. L. T. Sandaros Reikalai

MONTELIEČIŲ AUKA.

Montello Sandaros 24 kuopa prisiuntė Sandaros Centro reikalams auką sumoje $10.00. Už auką tariame širdingą ačiu.

Ir vėl pradžia darbo.

Per pereitus dvejus metus p. Stasys Mockus buvo išrinktas Sandaros Centro Vice-pirmininkas. Del tulų priežasčių jam rezignavus, Sandaros Centro Valdyba paskyrė manę užimti Vice-pirmininko vietą, toj organizacijoj, kuriai tarnavau tais laikais, kada dar ji buvo mažytė.

Užimdamas šią vietą, matau prieš savę didelį darbą bet žinodamas jos praeitį, nuo "krikštynų dienos", sausio mėnesio, 1916, matau kokią šiandieną garbingą vietą užima ši organizacija. Smagu eiti ir dirbti prie jos, nes netik mes čion Amerikoje, bet ir musų broliai vienminčiai Lietuvoje, kovojame už Lietuvos laisvę, norėdami įgyvendinti demokratinius principus.

Dabartinių Lietuvos ministerių tarpe, žinau veną ypatą tai p. Albiną Rimką, Finansų Ministerį, su kuriuom daug valandų praleidom, kad išdirbti planas šiai organizacijai jos gyvavimui Amerikos lietuvių tarpe. Paskutinį laišką nuo p. Rimkos gavau atsisveikinant iš New Yorko, balandžio mėn. 25 d., 1917 metais, kuriame prisižadėjo nepamiršti Sandarą savo raštais. Dabar priseis kreiptis laišku, kad prižadą išpildytų.

Prabėgus tulam laikui, Sandara nupirko "Ateitį" ir perkrikštijo "Sandara". Nuo to laiko prisėjo prisidėti darbu ir finansais, kol organizaciją pastatėme ant tvirtesnių kojų. Tai tiek galiu pasaykti iš praeities laikų.

Dabartiniu laku, stojus draugе su ktais Centro valdybos nariais darban, priseis atsišaukti netik į visus dabartinius Sandarečius, bet ir senuosius buvusius draugus, kurie prigelbėjo mažytei organizacijai kilti iš ligos, pirkdami jai naudingus vaistus. Dabar priseina kreiptis į tuos draugus, kad jie prigelbėtų organizaciją išauginti nemažiau kaip iki 10,000 narių. Tas bus lengvai atsiekta, jei tik visi stosime į bendrą darbą.

Centro Valdyba, pastatyta organizacijos priešakyje, kaipo pildytoja nutarimų, sumanytoja visokių darbų, kurie naudingi organizacijai, kada kvies visus narius į talką darbuotis, neatsisakykite, nes visi bendrai dirbdami galėsime nuveikti didelius darbus ir nuo jų nepavargsime. Tad visi bukime kaipo vienos šeimynos nariai, visi kaip kuris išgalime pasidarbuokime organizacijos naudai, o visų darbus suglaudus kruvon bus milžiniškas darbas nuveiktas.

K. Jurgeliunas,
Sandaros Vice-prezidentas.

MUSŲ MENAS.

Rašo **A. B. Strimaitis**

II.

Koncertų Maršrutas, Visuomenės Darbas.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara šiame sezone pasiėmė už tikslą įrengti koncertus; nors tai koncertų rengimas yra visuomenės darbas, ar tam tikros organizcijos pareigos nešti visuomenei kulturos perlus, bet kol ta visuomenė neturi galimybės tuomi užsiimti, tai manoma kad ji nekritikuos Sandaros už tai, bet rems visomis pusėmis tą darbą. Remti gali įvairiais budais; viešieji darbininkai, rašytojai, laikraščių korespondentai, yra kviečiami lankyti į tas vietas kur yra koncertai įrengiami, ir pasiklausyti talentuotų Operos dainininkių, o apie tai koplačiausiai parašyt sava laikraščiuose. Vietų biznieriai gali paremt musų dailą gyvu žodžiu paaiškindami savo kostumieriams apie įvyksiantį koncertą, patys pasistengti su šeimyna apsilankyti ir patarti savo pažystamiems nepraleisti progos, nes tokių dainininkių lig šiol dar lietuviams neteko girdėti ir praleidus šias progas ir vėl galima daugiau nesulaukti kitos tokios progos. Patys žmonės, laikraščių skaitytojai, turėtų susidomėti ir pasakyti savo kaimynams kurie laikraščių neskaito, kad šitai bus nepaprastas koncertas, tokį ir tokį vakarą. Koncertai prasidės rugsėjo mėnesyj ir kur kada įvyks, bus skelbiama šio laikraščio špaltose ir bus dalinami specialiai garsinimai tose kolonijose kur koncertai įvyskta. Laikraščių redaktoriai gali prisidėti prie šių koncertų, minėdami peržvalgose, paragindami skaitytojus lankyties į koncertus, parašydami recenzijas apie koncertus. Kunigai turi nemažai įtekmės ant savo parapijonų, teiksis ir prisidėti prie šių koncertų išgarsinimo, nes pasisekimas daug priklauso nuo jusų pritarimo. Mes Sandariečiai atliksime patį praktiškąjį darbą o visuomenė yra prašoma mums duoti savo moralės paramos, o tuomi galėsim pasidžiaugti. Tas parodys kad pas mus Lietuvius yra sveiko susipratimo, kur reikiant galime visi susiburę vienon kruvon padaryti patys sau neapkainuojamą naudą.

Nemanykite, kad Sandara, pasiimdama taip sunkų ir atsakomingą darbą įrengime visuomeninių koncertų maršruto, nori visuomei įdainuoti partijos principus. Ne; mes šiame darbe kaipo visuomenės dalis, įmatome naudą ne partijai, bet liaudžiai, žinodami kad tauta be kulturos, tai nuotaka be vainiko; troktšame išnaudoti pasitaikiusia, gal tik vientintėlę, progą, išgirsti profesionališkų dainininkių savo prigimtoje lietuvškoje kalboje, kad mes čion Amerikoje begyvendami galėtumėm ir toliaus palaikyti musų jausmus tokiais prakilniais ir ištikimais musų brangiajai Tėvynei Lietuvai, kad tais jausmais vaduodamies ir savo vaikelius auklėtumem tokioje pat Lietuvybės dvasioje, nes daila ir daina yra galinga; priverčia atsiminti kudikystės dienas; primena musų bočių praeitį, jų vargus ir kentėjimus; primena mums musų kilmę, pajudina suniurusius jausmus, sužadina prie meilės; išmokina jaunuolį pamylėti savo matušę ir savo gimtinį kraštą. Kas gali pasakyti kad daila yra nereikalinga? Kas gali įrodyti kad menas yra kokis tai partijinis reikalas? Tad kol nėra organizacijos kuri tinkamai galėtų skleisti visuomenės tarpe musų meną, tai šiuomi visuomenė yra kviečiama bendran darban su mumis. Pastebėję maršruto skelbimus, jei nematytumėte savo miesto vardo suraše, o numanytumėte kad pas jumis koncertas galima įvykdinti, greitai parašykite atsišaukimą Sandaros Centrui, kad norėtumėte pasitarti su Sandara apie koncerto įrengimą, tai gausite iš Centro atsakymą, pilnus patarimus kaip, kokiu budu ir kada pas Jumis koncertas bus galima įrengti.

Rašydami Sandarai koncertų rengimo reikalu, kreipkitės prie Sandaros Prezidento, sekančiu adresu:

A. B. Strimaitis,
G. P. O. L. Box 127,
New York, N. Y.
(Toliaus bus)

AUKOKIME KNYGAS VILNIAUS MOKSLEIVIAMS.

Šiandieną neturėtų buti nei vieno lietuvio, nei vieno Lietuvos piliečio, kuris negyventų Vlniaus skausmu, kuris nekvėpuotų Vilniaus oru. Ar ne visiems lietuviams širdis skauda? Ar ne visiems jos sunams liudesys veidą niaukia? Tur but neraisme nei vienos Lietuvos mokyklos, nei vienos jaunutės lietuvio moksleivio širdies, kuri neplaktų karšta Vilniaus meile. Ne vienas mokytojas nepraleidžia dienos nepriminęs savo auklėtiniams Vilniaus žaizdos ne vienas primena ir skurstantį Vilniaus krašto moksleivį. Ir Vilniaus moksleivis jaučia Nepriklausomos Lietuvos sunų meilę, jaučia tą nuoširdumą, supranta savo vienamečio ir vienminčio moksleivio liudesį ir meilę. Vilniaus krašto moksleivio didžiausias ir vienintėlis džiaugsmas, tai Jusų, Nepriklausomos Lietuvos moksleiviai, meilė. Jis guodžia save ta meile, daromas jam skriaudas lengviau pergyvena ir žiaurios rankos jam taikomus smurtus jis kantriau neša. Juo labiau jus mylėsite savo draugus po svetimu jungu Vilniaus ir Seinų krašte juo lengvesnis bus jiems tas jungas. Tat uždekite savo širdyse dar karštesnę, dar jautresnę pavergto krašto moksleivių meilę!

Tačiau meilė be darbų, be veikimo, žodžių meilė — ne daug ką gali. Meilę reikia savo darbais pareikšti! Tik tada Vilniaus ir Seinų krašto moksleivis pajus jusų meilę, kada pamatys jusų darbus.

Nors jus, moksleiviai, dar jauni, bet jau daug galite padėti savo tokiems pat draugams Vilniaus ir Seinų krašte. Tie kraštai, labiau už kitas Lietuvos dalis, yra nuskurę, ten daug menkesnė dirva, ten tamsesnis kraštas ir karo siaubunas ten keletą kartų per paskutinį dešimtmetį teriojo gyventojų ukius, plėšė ir degino jų turtus.

Del to Vilniaus krašto gyventojui labai sunku leisti vaikai į mokslą. Jis negali nupirkti net rekalingiausios rašymo medžiagos, negali aprupinti jų net pačiais reikalngaisiais vadovėlais, o ką bekalbėti apie skaitymo knygas ir skaityklas bei knygynėlius. Vilniaus ir Seinų krašto moksleivis kenčia didžiausią knygų badą, todel Vilniui Vaduoti Sąjungos Kauno Moksleivių Sekcija draug su studentų vilniečių bureliu Vilnaus Kelmu kreipiasi tuo reikalu į Jus, jautroji Nepriklausomos Lietuvos Moksleivija, į Jus, Gerbiami Mokytojai. Jus galite padėti Vilniaus krašto moksleiviams, jus galite palengvinti tą sunkų knygų badą, aukodami jiems savo knygas.

Moksleiviai! Baigdami mokslo metus, pereidami iš vieno skyriaus į kitą, iš vienos klasės į kitą, iš vienos mokyklos į aukštesniąją mokyklą, Jųs turite atliekamų vadovėlių, turite atliekamų knygų, kurios dažnai pelėja kur nors kampuose arba šiaip visai be tikslo jas sunaikinate, tat geriau paaukokite jas Vilniaus ir Seinų krašto moksleiviams ir tuo pareikšite jiems savo nuoširdumą, savo meilę.

Mokytojai! Raginkite savo auklėtinius gerbti knygų turtą ir skirti jį Vilniaus ir Seinų krašto moksleiviams!

Visuomenė! Knygininkai! Aukokite visi visas atliekamas ar neatliekamas knygas, bet tik turite norą pareikšti savo meilę ir prisirišimą prie Vilniaus ir savo brolių ten gyvenančių.

Aukokite visas knygas: ar tai bus vadovėliai, ar skaitymo knygos, ar siauresnės specialybės vadovėliai, ar naujos, ar senos knygos, — kad tik butų nesuplėšytos ir nelabai suteptos, kad negėda butų jų siųsti ir į rankas imti.

Aukokite visi bendrai mokyklomis, ar atskiri asmenys, ar bureliais.

Aukokite ir siųskite kiekvienu jums patogesniu momentu, siųskite paštu, ar progai pasitaikius atvežkite, o jusų aukos pasieks tuos, kuriems bus jusų skirta ir tuo padarys jiems didžiausio džiaugsmo, didelės paramos ir labiau pajus jusų meilę ir supras jusų skausmą del Vilniaus ir Seinų krašto vargų.

Visas aukas knygomis siųskite šiuo adresu: **Kaunas, Laisvės Al. 61, Vilniui Vaduoti Sąjungos Reikalų Vedėjui Vincui Uždaviniui.**

Tikime, kad musų prašymas palies jautrios moksleivijos ir visuomenės ausis ir rems Vilniaus ir Seinų krašto moksleivius.

Pasirašo:

Vilniui Vaduoti Sąjungos Kauno Moksleivių Sekcija.

Vilniečių Studentų Draugija Vilniaus Kelmas.

Kaunas, 1926 VI, 7 d.

Redakcijos pastaba. Sandariečiai ir "Sandaros" skaitytojai, kurie neturite savo knygynėliuose knygų pasiuntimui, galite prisiųsti po dolerį arba po kiek kuris išsigali "Sandaros" Adm., tai administracija pasiųs kiek knygų iš savo knygyno.

BEGĖDIŠKUMAS.

TYTAVĖNAI. Netoli Tytavėnų m-lio Dirvoniunų miške VII. 16 d. 18 m. vyrukas Alertas Jonas iš Tytavėnų, išžagino grybaujančią 13 m. mergelę Bukytę Eleną. Vietos policijos ištvirkėlis suimtas ir pasodintas į kalėjimą.

SEREDŽIUS. ("S." kor.) Mizerną miestelio gyvenimą paįvairino atvažiavęs atostogų Aukš. Pol. Mokyk. Nuovados viršininkas p. Glinskis pas savo uošvę.

21-VII- š. m. ponas viršininkas užsinorėjo mėsos. Tą norą tenkindama jo žmona nuėjo į J. Gempelio mėsos krautuvę ir pasirekomendavus kas esanti, reikalavo mėsos su tam tikromis išimtimis. Nelabasis žydas nesutiko jokių išimčių daryti, o viršininkienė neapsileido iš to ir kilo trukšmas.

Policija gavo nuo tarnaitės įsakymą vykti aprupinti viršininkienę mėsa, bet kadangi policija mėsos neturėjo, todel ir nepatenkino. Negavus užtarimo pas vietos ziemskius, pasiskundė vyrui ir tas nelaukdamas paduoda policijai pareiškimą Gempelį tinkamai nubausti už tai, kam pastarasis jį įžeidęs ir alkinęs neparduodamas jo žmonai mėsos.

P. Glinskis numato mėsininkui 8 metus sunk. darbą kalėjimo. **Vl. Erikas.**

Naujausios žinios iš Lietuvos

VAIŠĖSE PATIKO MIRTĮ.

SKREBNAI, Seredžiaus val. "S." kor.) 15-VII-1926 m. Perkunas atėmė gyvybę atvažiavusiai pas tėvus pasiviešėti 25 m. moteriškei — Kotrynai Venckuvienei. Trenkta per atdarą langą prie kurio sėdėjo užmuštoji su savo vyru. Liko pritrenktas jos vyras, bet jį pasisekė atgaivint.

Tuo pačiu trenksmu primušta ir tvarte buvusi karvė.

Vladas Erikas.

SEREDŽIAUS ČAMPIJONAS.

SEREDŽIUS ("S." kor.) 8-VIII-1926 m. suruoštame šeimyniniame vakarėly svečius stebino nepaprastas Seredžiškiams šposas. Jaunas, sudžiuvęs, menkos išvaizdos vyrukas St. Dabašinskas apvyniojo apie savo ranką storą geležies štangą. Atsigulęs grindyse laikė ant savo krutinės 5 pudų svarumo priekalą ir vienas iš publikos su dideliu kalvišku kuju daužė geležį. Paskui ant jo galvos buvo uždėtas didžiulis akmuo per kurį irgi mušė kuju. Vaikščiojo basomis kojomis ant stiklų-sudaužytų. Liežuvį kapojosi su "britva".

Vl. Erikas.

UŽTIKRINTOS IŠLAIDOS.

SEREDŽIUS. ("S." kor.) Kaip tik nuo Vilkijos vieškelis eina žemomis vietomis, kurias kas pavasarį užlieja vanduo su ledais. Ligi 1925 metų telegrafo-telefono linija per tą vietą buvo vedama aukščiau, kur jos vanduo nebepasiekdavo. Pernai, kaž kam iš "viršenybės" įsakius, linija liko perkelta į vieškelį.

"Viršenybė" apsiriko manydama, kad vanduo nedrys atnešti ledų linijai laužyti, nes pavasario potviniui įsidrąsinus visa linija ruože Vilkija-Seredžius liko išlaužyta.

Ilgą laiką buvo taip palikta, pravedus vielas ant suremtų gairių. Liepos mėnesyje sušaukta "mechanikų" ir telegrafas-telefonas atremontuotas ir toje pačioje vietoje. Drąsiai sakau, kad ateinančiu pavasariu ji vėl liks išardyta ledų. Ir vėl remantuok, o man rašyk "Sandarai" žinią, kiek stulpų išlaužta. Visiems darbas!

Vl. Erikas.

SEREDŽIUS ("S." kor.) Kauno aps. Birželio m. apylinkėse pasirodė nepažystamas gyventojams subjektas. Vaikščiodamas pas ukininkus vadinosi savę žemės Tvarkytojo padėjėju, žemės Ukio M-jos valdininku ir galiausiai Finansų Ministerių padėjėju, siulė parašyti per jį prašymus žemei gauti, perrušiuoti, mokesčiams sumažinti ir kaliniams paliuosuoti, gi jis pasižadėjo per dvi savaiti teigiamai visus prašymus išspręsti.

Norinčių atsirado, bet čia pasipainiojo policija ir "ministerio" darbą sutrukdė pasodindama "kabinetan". Pasirodė kad tai esama Petro Dičmono kilusio iš Tauragės apskr. Batakių valsčiaus.

Vl. Radzevičius.

KAIP KUNIGAI DIEVO ŽODĮ SKELBIA.

STAKIAI, Raseinių apskr. Liepos m. 11 d. Stakių bažnyčioj kunigas Petraitis sakė pamokslą. Kalbėjo, kad "naujos kulturos" paniekinę Kristaus tiesas, kad nauja valdžia negerbsianti liaudies reikalų ir t. t., o, kreipdamasis į jaunuomenę, pasakė: "Jus, jaunos panelės, nesiduokit bedieviams nuskinti jusų gėlių..." Esą kada žmonės arė medinėmis žagrėmis ir kulė spragilais, tuomet galima buvo geriau susikalbėti, bet dabar visokios gudrybės ir mašinos ir kt. priveisė bedieviškų tikybų ir benkartų. Daug dar moterėlėms niekų pritauzijo, net koktu darėsi ir buvo negražu klausyti, kai už "riebius" išsireiškimus dar atsiprašinėjęs. Mat XX, amžius. Bet musų, kaimiečių, akyse toki dvasiški "vyrai" per bobas laikomi.

KUNUI PAMALDOS NEREIKALINGOS.

ŠVEKŠNA. Tauragės ap. Rugpiučio 6 d. staiga mirė G. J. iš Jučaičių k. išgyvenęs 57 met. ir vedęs padorų ir gražų gyvenimą.

Velionės žmona susiderėjo su Švėkšnos kun. Nevadzielskiu, kad atlaikyto už velionės vėlę mišias, atgiedotų ekzėkvijas ir kuną palydėtų į kapus. Moteriškė už visa susiderėjusi pinigus sumokėjo iš kalno.

Tačiau, sekmadienį, po pamaldų kunigėlis atsisakė eiti į kapus ir išvažiavo į gegužinę, o už tuos pinigus pažadėjo kitą dieną pasimelsti. Kunui pamaldos, girdi nereikalingos (Vėlė, turbut, gali palaukti?)

PRIGIRDYTA MERGAITĖ.

SKEMAI. Rokiškio v. Rugpiučio 5 d. negilioje kudroje buvo rasta prigėrusios 19 m. mergaitės Motuzaitės lavonas. Tėvams, nesutikus su vietinio gydytojo nuomone, kad tai yra saužudystė, pareikalavo gydytojo iš Kauno. Kauno gydytojas rado, jog mergaitė buvo nužudyta ir paskiau įmesta į kudrą. Suimtas josios kavalierius Kundeliukas. Mat mergaitei tapus motina, jis ją pametė ir pradėjo pas kitą lankytis. Tame vakare mergaitei teko jį susitikti ir, matyti, iškilus nesusipratimui, ji buvo nužudyta. Rugp. 7 d. Žiobiškėnuose rasta nužudyta mergaitė tokiu pat tikslu.

5000 LITŲ UŽ AKĮ.

ROKIŠKIS. Rugpiučio 13 d. Kauno apygardos teismas nagrinėjo Čepuko ir Rušėno bylą. 1924 m. Kamajų miške, kur buvo eigulių Rušėnas, buvo padaryta revizija. Čepukas, revizuodamas uoliai ieškojo nekleimuotų kelmų. Tatai nepatiko Rušėnui. Taigi šis, susitikęs Čepuką Kamajuose lazdele išdurė akį, kad revizuodamas mažiau matytų. Teismas Rušėną rado kaltą ir priteisė Čepuko naudai 5000 litų, bylos užvedimui 400 litų ir 2 ir pusę metų sunkaus kalėjimo.

ŠVENTOSIOS UOSTAS BAIGIAMAS STATYTI.

Šventosios uostas jau baigiamas statyti ir artimoje ateity bus galima jau ir naudotis. Statybos darbą kurį laiką gaišino pavasario ir liepos mėn. potvynis.

Uuostui pabaigti ir paruošti naudojimui numatoma dar apie 1,200.000 lit.

MIŠIOS UŽ 100 LITŲ.

Liepos mėn. čia prigėrė 1 nuov. policininko padėjėjas Juozas Račys. Nors velionis nesenai buvo atvykęs Alytun, bet suskubo įsigyti visų simpatiją. Laidotuvėms bendradarbiai ir daugelis vietos gyventojų sudėjo po kelis litus. Kun. Baltrušaitis už mišias paėmė 100 litų. Buvo norėta iš atlikusių pinigų ant velionies kapo pastatyti paminklėlį, bet pinigų nesant sumanymas atpuolė.

Albertas Šarkys.

Studentas.

(Tąsa)

Gėnė taipgi nedryso išreikšti savo jausmų. Budama trimis metai jaunesne, o dar mergaitė... žemesnio išsilavinimo, geriaus tylėdavo. Ji buvo atviresnė savo draugėms, dažnai pasakodavo apie savo meilužį. Šis atvirumas davė progos sesutėms ir draugėms vadinti Vytautą švogeriu. Vytautas to vardo nekratėsi, nes gyvenime visaip gali atsitikti, tačiaus jo nemėgo vien delto, kad lengviau butų užsiginti "buk nieko nemylįs".

Vaikščiodami ant kapinių nusiskynė vieną kitą pražydusią gėlę. Vytautas nuskynęs davė panelėms-švogerkoms, bet šios neėmė sakydamos: "Gėnei duok". Gėnei nuskynė vos pražydusią konvaliją. Manė skinti našlaitę, bet nebeatsiminė jos reikšmės. O pražydusių konvaliją duoti, tą pat reiškia, kai tyliai "myliu" sakyti.

— Ačiu, — vos girdžiamai pasakė imdama nuo mylimojo gėlės.—Vytautas pamatys kapinių sargas...

— Mane sargas leidžia skintis iki valiai,— patenkintas šypsojos Vytautas.

Švogerkos nusiskynė raudoną leliją, kurią vėliau atidavė Vytautui.

Diena buvo gana karšta. Paunksniuose zirzė musės ir vabzdžiai. Buvo po viena alyva visi susėdę, bet uodų puolimas nuvijo juos kapinių. Susėdo saulės atakaitoje ir pradėjo pinti vainikus, žaisti kvepiančiomis gėlėms.. Mėtėsi žiedais, šypsojosi, bet... ne visi. Gėnė skynė gėles, pynė vainyką, tik nežaidė... Ji nedrįso... Vytautas vėl...

Geriausia buvo proga švogerkas įtikrinti, buk nieko nemylįs.. Ji nerimo... Kentė širdyje skausmą, o veidas lyg rudens diena likosi rustus... .

Vytautas tą pastebėjo, bet išeities nesugalvojo... Susikompromitavo abu...

Genė ragino draugę ir sesutę eiti namo, o jos lyg tyčia nėjo, žaidė gėlėmis... Abi švogerkos norėjo atimti nuo Vytauto gėles, o jis jų tyčia nedavė, laikė Genei....

Palydėjo... Nori atsisveikinti, dreba jos ranka... Veidelis liudnas, akys... Nuraminimui Vytautas duoda visą laiką taupytas gėles.. Nebeima... Greitai sukosi nuo gelių ir nubėgo pakalnėn... Sesuo su drauge juokėsi, o ji, lyg amžinai užmiršta visų, ėjo nulenkusi galvą smėlėtu takeliu.

Nusiminė Vytautas... Šalti kraujo šiurpuliai supurtė kuną... Bet ir tuo momentu nori pasirodyti buk nieko nemyli... Šypsosi dirbtinai atiduodamas gėles "švogerkoms". Gerai kad šį kartą jos priėmė. Jei butų nepriėmusios, vėl Gėnei atiduoti paliepusios, Vytautas butų likęs blogiausioj padėtyj atsisveikinant... Nebsuprato švogerkos progos iškirsti Vytautui šposą..

Nuėjo... Nuėjo visos trys... Vytautas atsirėmęs stovėjo prie tvoros, žiurėjo į einančias paneles, mąstė kaip tai atsitiko... Širdis smarkiai plakė, jautė, kad pasielgta blogai... Vytautas pyko ant savęs... Tuojaus norėjo atsiprašyti įžeistos Gėnės, paaiškinti, kodel taip padaręs, bet jos buvo toli nuėję...

Skausmas apipynė Vytauto širdį. Girdėjosi jos smarkus plakimas; galvoje užė, žiburiavo aplinkui.

— Gal tai buvo paskutinis Gėnės atsisveikinimas, — vos girdžiamai klausė savęs: — gal, gal..."

Sopančia širdžia gryžo namo...

Aplinkui šypsojosi gamta, o jis liudėjo... Liudėjo Gėnės...

NERAMI ŠIRDIS.

Laikrodis išmušė dvyliką nakties. Nuskambėjo paskutinis garso aidas tyliame kambaryje ir vėl begirdėjosi paprastas tvaksėjimas. Už sienos smarkiai knarkė šeimyninkas. Sublekčiojo elektros lemputės, sublikčiojo dar sykį... Užgeso. Tamsu visur. Rami nakties tyla. Pasekmingi sapnai viliojo žmones. Debesuotu dangum kuopė išblyškęs mėnulis. Vytauto širdyje nusiminimas viešpatavo. Pats klausėsi balsingo širdies plakimo, o sujaudintas kraujas sukeldavo virpulį...

Sėdėjo prie stalo abiem rankom galvą parėmęs... Veidu slankiojo tamsus įvykio šešėliai. Ant beviltį reiškiančių lupų, nebebuvo šypsenos... Sėdėjo ir mąstė... Mąstė, kaip sugrąžinti praėjusią svajonę... Sugrįžo iš miesto pasivaikščiojęs, o smagumo iš to nejautė. Perėjo porą sykių Didžiąją gatvę, jos nesutiko.... Nuėjo į mesto sodą, nebuvo ir ten... Susitiko sesutę ir draugę, tečiaus neužkalbinęs praėjo pro šalį. Norėjo jas užkalbinti, paklausinėti apie ją... Buvo jau besustojąs... pamatęs ciniška šypseną, ant lupų nebedrįso. Praėjo jas pasakęs "labas", sakė turinčios ką tai pasakyti, bet jis nebsustojo... Ėjo skubiai, burbtelėjęs nesuprantamus žodžius. Parėjęs namo norėjo užsimiršti įspudžius, pradėjo kartoti matematikos formulas, bet nesisekė. Praeidamas pro šalį Gėnės matė ją nuliudusią, užsimąsčiusią. Sėdėjo ji prietemos šešėliu pridengtam prieangyj, laikydama ant rankų savo ilgas kasas. Liudnomis akimis pažvelgė į prošalį einantį Vytautą, vėl jas nusukdama pro šalį... Vytautas eidamas šalygatviu instinktyviai ieškojo akimis Genės. Pamatė prieangyj... Veidas nukaito. Pasidarė nerami einsena, norėjo rimtai laikytis, bet neįstengė... Žvilgis žvilgį sutiko, tik nebuvo žodžio, kuriuo butų buvę viskas po senovei. Praėjo prieangį smarkiai plakančią širdžia, įkaitusiu veidu.

Genė ilgai dar žiurėjo į nykstančią žalsjųąanutKašb.ąšuoiy'Kiin Xš,ndukjDąirdisęTw I voje naktyje figurą, kuri pamažu nyko, nyko ir nebeliko matytis. Nuriedėjo ašaros įkaitusiu veidu, ji pravirko... Pravirko skausmo ašaromis, mėlinos akys ašarų upeliais pavirto... Norėjo susilaikyti, neverkti, bet negalėjo.. Sukandusi dantis laikėsi, norėjo išplėšti iš širdies viską, bet tas jai padaryti buvo sunku, nes Vytautą mylėjo, tačiaus supyko... nebėmė lelijos... Verkė už savo klaidą, liudėjo praeities. Įsiverkusi pribėgo prie piano, užgavo jautrius akordus. Nuskambėjo liudni balsai ruimingame kambaryje ir vėl viskas nutilo. Nebeskambino. Priėjo prie knygų, pradėjo vartyti išmargintus raidėmis lapus. Vertė į vieną, į kitą pusę, lyg ieškodama, kas iludesį pašalintų. Ėmė į rankas vieną, netiko, ieškojo kitos. Surado... Buvo tai albumas. Pavarčiusi eilėraščiais išmargintus puslapius, nusiminė neradusi atminties iš mylimojo Vytauto. Norėjo nors tiek, kad iš mylėjimosi laikų, Vytauto vardas albume paliktų. Prisėdo prie stalo ir pradėjo rašyti:

Gerbiamas!

Po kelių metų pažinties ir draugavimo, prašau Tavęs parašyti man į albumą, žinoma, jei nesudarys sunkumo.. Ant kapinių šiandieną neinu, nes kliudysiu Tau flirtuoti. Prašau ant manęs nepykti, kad nuo tavęs gėlės neėmiau. Imti jas negalėjau delto, kad pirma davei sesutei, vėliau draugei, o kuomet jos neėmė, man davei kaipo "simpatijai".

Gana, gal ir taip mano laiško nebskaitysi.

Lik linskmas."

Parašiusi šį trumpą laiškutį įdėjo albuman. Po to liko ramesnė, pradėjo ruoštis pamokas.

Tokie pat neramumai virė Vytauto širdyje. Rytojaus dieną turėjo buti matematikos mintiniai egzaminai. Privalėtų gerai įsimiegoti, kad galva butų tyra, bet įspudis gautas grįžtant iš miesto vaizdžiai akyse stovėjo. Nuliudusi Gėnė... Paskutinis atsisveikinimas.

Pradėjo rašyt laišką. Rašė iš lengvo, apgalvodamas kiekvieną žodelį, sakinį. Aprašė nesusipratimus del nuskintos lelijos. Pasiaiškino, kad tame pats esąs kaltas, del savo temperamento. Prašė nepykti. Pasisakė nuo kurio laiko ją mylįs. Prižadėjo ją visada mylėti, nors ji jo nebmylėtų. Paskutiniai jo žodžiai buvo tokie:

— Geniute! Nors tu man pasakysi paskutinį meilės žodį, aš kantriai jį savo širdyje paslėpsiu. Nors tu manęs nebeapkęsi, tukstantį sykių sakysi "nebmyliu'", aš Tavę mylėsiu, kaip motyna savo kudikį, kaip saulė prigimtį... Tavo vardas liks aukso raidėmis užrašytas mano kraujuotoje širdyje, o mano meilė neišnyks, kol širdis plaks, kol kraujas nešios maistą gyvybei. Sudiev! Tavę mylintis Vytautas.

Vytauto draugas Jonas senai jau knarkė, o jis vis dar rašė. Perskaitęs sykį įdėjo į voką.

Pavasario rytas brėško ant žydro dangaus. Vyturys jau traukė rytmetines giesmes, budino iš naujo gamtą. Vytautas užgesė lempą ir snudo saldžiai.

Petr. Cvirka.

Ryto belaukiant.

Ryto belaukiant ašei bodėjau,
Laimė pravirko mano širdy...
Rymasty aušo saulėtas rytas,
Rymasty juokės baltosios rožės...
Piemenys fleitoms gyvulius lydi,
Dalgiai ir dainos skamba toli...
Piemenys gieda auštančiam rytui,
Naktį palydi žemės triumfu.
Ryto belaukiant ašei bodėjau,
Rymasty lupoms maldą sudėjau...
Saulėst pailgo mano šalis!

O amžiai vis bėga.

Mes skubam tik skubam į žilą senatvę,
Pamynę po kojų vaikystės dienas.
Mes skubam, mes bėgam, bet kur nukeliausim,
Tai kapas tik vienas tą mums pasakys...
Laimingi mes esamą, jei širdį negraužia
Mums skausmas, — gyventi ramu...
Kas laukia už metų dar musų jaunų,
Tai niekas nežino ir nieks neįspės.
Kol plaka dar širdys tai musų dalis!
O amžiai vis bėga senystos patikti,
Jaunystę aplenkę jie niekad negrįš...
O amžiai vis bėga. Dar vakar mes juokėms,
O šiandien seneliai,—plaukai jau žili...

Perkuno Garbintojas

Naujokas.

Štai atėjo ir ruduo, atėjo ir dienos trumpesnės ir liudnesnės. Dangus apsiniaukęs, tankiai lija, ant gatvės šlapia, purvynas. Sodnai ir girios pasipuošė naujomis, gelsvai rausvomis, spalvomis ir judinami vėjo liudnai ošia. Pageltę medžių lapai, viens po kito krinta žemyn, ir kloja žemę minkštu kilimu. O piktas šiaurys žaidžia su mirusiais lapais, tai isssklaido, tai į kruvas suvaro, tai vėl —žiurėk — įpykęs visu smarkumu įsibrauna į lapų kruvą, pakelia juos į orą ir išsklaido į visas puses. Greit pasibaigia diena, kaip matai ir sutemsta, stoja vakaras, pučia šalta šiaurys, lija smulkus lietus, tamsu nors akyn durk nieko nematyti. Vis tuom laiku stengiasi buti namie ir be didelio reikalo nei nosies nekiša pro duris. Bet per sodną kas tai eina, skubinasi, po kojomis šlama lapai ir rodos sako: Koks tas žmogus bejausmis, beširdys, nes mirusiems lapams neduoda ramumo, ir be jokio pasigailėjimo mindo jos. Obelys ir kiti medžiai, lyg protestuodami prieš mirusių lapų negerbimą, kabinasi savo šakutėmis į skubančio žmogaus veidą, drabužius, lyg nenorėdami toliau leisti per sodną eit ir mindžioti jų išaugintus lapus. Bet kur tau, kas galį Gediminą sulaikyti. Gediminas eina, jis nieko negirdi ir nejaučia. Pas Gediminą šiandien didelė šventė, šiandien jis parvyko iš apskrities miesto kur reikėjo stoti į naujokų ėmimo komisiją ir kuri jį priėmė. Todel Gediminas skubinasi artimiausiu keliu per sodną pas savo rutelę. Gediminas dabar galės uždėti ir savo jiegų dalelę ant Tėvynės Aukuro. Tarnauti Tėvynei, o ypač dar kariuomenėj, kurią Gediminas skaitė pačia garbingiausia vieta, kiekvienam savo Tėvynę mylinčiam jaunuoliui, savo Tėvynės kariuomenė buvo jo nuo pat mažų dienų svajonė. Ir štai šiandien išsipildė Gedimino svajonės, šiandien jis tapo priimtas į garbingas savo mylimos Tėvynės kariuomenės eiles, ir Gediminas šiandien begalo buvo laimingas ir džiaugėsi kaip mažas vaikas, kuriam tėvelis parvežė iš miesto naują žaislelį. Taigi Gediminas ir skubėjo nejausdamas nei lietaus, nei vėjo, skubėjo pas savo mylimą mergelę Rutelę, pranešti jai linksmą naujieną ir kartu su ja pasidraugauti savo laime.

— A, Gediminas! Sveikas, tai netikėtas svečis! — pasveikino Rutelė įėjusi į gričią Gediminą

— Kokios naujienos, Gediminai, paklausė jo Rutelė, atsisėsdama šalie jo ant suolo ir prisiglausdama prie jo.

— Žinai, Rutyt, labai geros,

—Tai tu Gediminai busi kareiviu?

— Taip, Rutyt, busiu kareiviu, tarnausiu ir aš savo tėvynei.

—Bet, Gediminai, man vienai ilgu bus be tavęs.

— Nesirupink Rutyt, greit atvažiuosiu atostogoms, o už poros metų ir visai sugrįšiu.

— O ką, jeigu kiltų karas, ir tau Gediminai priseitų eiti karan, o ten tavę gali užmušti. Kas tuomet su manim bus, kur aš pasidėsiu, kur rasiu paguodą, — ir Rutelė labiau prisiglaudė prie Gedimino o jos akyse sužibo ašaros.

Vieną akimirksnį Gedimino galvoje kylo nuodėmingos mintys, Gediminas pamanė, o ką jeigu tikrai kiltų karas, ir jį užmuštų, tuomet sudiev, nebematysi jau mielos Rutelės, ir ji manęs nebematytų, o ką man padarys, jeigu neisiu kariuomenėn.

Bet tokios mintys buvo jo galvoj tik vieną akimirksnį, Tėvynės meilė apgalėjo širdį ir Gediminas tvirtai prispaudęs prie savęs Rutelę, tvirtu balsu pasakė:

— Neverk, neliudėk mano miela Rutyt, viskas bus gerai, o jeigu ir priseitų eiti karan, kad ir žučiau aš, tai žinočiau kad žunu už savo mylimą tėvynę, už savo brangią šalelę Lietuvą. Kad dabar neičiau, tai ir tu Rutyt manęs nebeapkęstum, pavadintum manę Tėvynės išgama ir tada ač bučiau nelaimingiausias žmogus pasauly, netekęs savo Tėvynės ir tavo meilės. Jeigu ir priseis žuti, tai žusiu del Tėvynės su džiaugsmu, žinodamas, kad mudviejų laimę ir savo gyvybę atiduodame ant Tėvynės Aukuro, kuris taip pat degs amžinai, kaip dega Dievo Perkuno garbei amžinoji, negęstanti ugnis. Nusiramink miela Rutyte, Galingasai Dievas Perkunas visuomet padės mums apgalėti piktuosius musų Tėvynės priešus, ir tuomet aš sugrįšiu. Mano krutinė bus pilna nusagstyta Vyties Kryžių, ir tuomet mano brangi Rutyt, mes susijungsime amžinais ryšiais, mes pastatysime tada aukso pilį, vien iš svajojimų didžių, ir judviejų lupos susijungė karštame pabučiavime.

Po kelių dienų Gediminas su keliais kitais jaunuoliais pasiruošė išvažiuoti į kariuomenę. Jos palydėti susirinko visas kaimas. Atėjo apsiašarojusi ir Rutelė ir nors ji stengėsi nerodyti nuodemingų ašarų, tačiau ašaros neklausė jos ir rėdėjo per skruostus. Gedimino motina palaimino ir pabučiavus vos sulaikydama ašaras pasakė: "Eik sunel, tesergsti tave Dievai." Po to Gediminas priėjo prie tėvo. Tėvas stipriai suspaudęs jo ranką, tarė:

"Žiurėk sunau, ištikimai tarnauk, nepadarym mano žilai galvai gėdos, kuri jos nebegalėtų panešti, ir tepadeda tau Galingasai Dievas Perkunas. Buk ramus tėveli, tarė Gediminas, —tavo sunus nepadarys tau gėdos.

Pagalios priėjo ir prie Rutelės. Ji virpėdama prisiglaudė prie jo, ir vos girdimu balseliu paklausė:

"Ar neužmiršį manęs, Gediminai?"

"O ne! Miela Rutyt, niekados, buvai ir busi mano amžinai, lik sveika ir neliudėk, ir karštai ją pabučiavęs šoko į vežimą, kur jau sėdėjo kiti ir kvietė ir jį greičiau sėsti.

Pasigirdo ratų bildesys, o jaunuoliai linksmai užtraukė karišką dainą:

Mes Lietuvos jaunuomene,
Tra-ta-ta, tra-ta-ta
Susirinkę kariumenėj
Tra-ta-ta, tra-ta-ta

Ir galingos dainos aidai toli, toli nuaidėjo per laukus, kalnus ir girais, pranešdami visai Lietuvai apie tvirtą pasiryžimą Jos jaunuolių, jei reikės, žut but nuveikti pikčiausius Lietuvos priešus — vidujinį priešą Romos bernus "krikščionis" ir išorinį priešą lenką ir išvaduoti iš jų nagų Tautos Brangenybę, musų sostinę Vilnių!

O kaimo bakužių užkampiuose, motinos, sesės ir mergelės, slėpė nuo likusių namie vyrų savo nuodemingas ašaras.

Įvairenybės.

UŽMIRŠTAS MIESTAS.

Pauralės miestan Ačinskan atvykęs tulas rusų kareivis Ivanovas. Jis papasakojo pirmiau tarnavęs Semionovo kariuomenėje, bet ją sumušus ir likvidavus, ieškojęs prieglobščio miške. Besislapstydamas Ivanovas sutikęs vieną senuką, kurs kalbėjęs savotiška senovine rusų kalba. Senukas nuvedęs Ivanovą nepereinamais miškais į miestą, kurs jau 50 metų neturįs jokių ryšių ir susisiekimo su pasauliu. Ten žmonės nieko nežinoję nei apie karą, nei revoliuciją Rusijoje. Griežtai prisilaikydami senovės rusų papročių miestą valdę seniausieji vyrai. Ivanovas apsivedęs su gražia mergina, bet neilgam trukus jį pasmerkė mirtimi už žalingų idėjų platinimą jaunimo tarpe. Tačiau jaunoji žmona jį išgelbėjusi ir abu bėgę amžinais miškais kol pasiekę Ačinsko miesto. Dabar esanti nusiųsta specialė ekspedicija tam slaptingajam miestui surasti.

KAIP INDIJOJ IŠIEŠKOMA MOKESČIAI.

Heidarabado valstybėje, Indijoje, už valstybės mokesčių nesumokėjimą vartojami viduramž. kankinimai. Pirma nesumokėjusį perpsėja, bet nepaklausius jį išveda laukan, pririša prie stulpo ir laiko 55 laipsnių kaitroje. Netoli stulpo, paunksnyje sėdi sargas, kurs kiekvienas 15 minučių paklausia ar baudžiamasis žada sumokėti savo mokesčius. Dažniausia po valandą iškentėję nelaimingieji sutinka su visu, kas iš jų reikalaujama. Maharadžų puošnusis gyvenimas reikalauja tiek daug išlaidų, kad gyventojai dažnai turi atiduoti pusę savo įplaukų valstybei. Imant domėn tokį mokesčių išieškojimo budą, netenka stebėti del maharadžų pasakingųjų turtų.

PENSIJA UŽ NIEKO NEDARYMĄ

Vienam mėsininkui Austrijoje nuo pat 1919 m. mokama 150 kronų pensijos metams už tai, kad jis nedirbtų. Mat, jis platina bacilus, kurie jam pačiam nekenkia,, bet užtat yra pavojingi kitiems. Kadangi gydytojai uždraudė jam savo amate dirbti, jam mokama pensija.

BUDAS AUGANČIUS MEDŽIUS DAŽYTI.

Amerikoj vokietis Ber išraro budą augančius medžius dažyti įvairiomis, nesudėtingomis spalvomis. Gerokai paugėjusiam medžiui į šaknis įleidžiama atatinkamo skystimo, kuris ir nudažo visą medį. Dažai medžio augimui nė kiek nekenkia, bet dar žymiai sukietina medį. Tuo budu dažyti medžiai gali buti vartojami įvairiems papuošimams, sagoms, plunksnakočiams ir kitiems dalykėliams.

BUDAS NUTUKIMĄ GYDYTI

Daug žmonių, ypač moteriškos lyties, prieš norą labai nutunka, pasidaro nevikrios ir nustoja pirmykščio dailumo, grakštumo. Del tos priežasties nutukėlės laiko save nenormalėmis, lyg ir savotiška liga sergančiomis ir eina gydytis į gydytojus. Kadangi nutukimas nelaikomas liga, tai nėra budų kaip jį gydyti. Del to nutukimas įvairiai gydomas. Vienoms patariama saldumynų mažiau vartoti, kitoms daugiau judėti ir tt. Tačiau šitie visi patarimai nėra radikali priemonė ir del to netenka laukti norimų rezultatų.

Dabar Londone kai kurie nutukimo gydytojai nutukėlėm gražuolėm, kurios nori suliesėti ir pajaunėti, pataria po tris dienas nesikeliant gulėti lovoje ir nieko nevalgyti.

TOLIMIAUSIOJE ŠIAURĖJE RADO AKINIŲ RĖMELIUS.

Kanadiečių ekspedicija, tyrinėdama šiaurės pakraščius, toli už 78 šiaurės platumos laipsnio, kur niekad nebuvo žmogus buvęs, rado akinių rėmelius, pažymėtus 1739 metų data, vyriškų drabužių gabalėlius ir užrašų knygutės liekanas. Kokiu budu šitie daiktai pateko į tiek tolimą šiaurės kraštą — dar neišaiškinta.

Gaspadoriškas meno vertinimas

I KAIMIETĖ. — Tai ką, buvai teatre, kaip patiko? Tur but geriausias Kauno teatras.

II Kaimietė. Gal ir geras, bet neturtingas, nes kiek tik šokėjų išeidavo, visos ko ne plikos. Matyti, kad neturi iš ko nė apsirėdyti.

SANDARA

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

K. J. PAULAUSKAS, Editor

K. SIDABRAS, Business Manager

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi buti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50; Kanadoje ir kitur — $3.00. Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

"SANDARA"

327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Redakcijos straipsniai.

REMKIME LIETUVIŲ DAILĘ

Dailė žmonijos kultura. Kuri tauta iškilusi stovi aukštame kulturiniame laipsnyje, toje tautoje dailė pilname žydėjime. Dailininkai įvairiausių krypčių buna gerbiami ir remiami.

Pas mus lietuvius dar to nėra. Kadangi vos tik keletas metų kaip numetėme vergijos retežius, pradėdami gyventi nepriklausomu gyvenimu, tai kol kas mažais žingsniais žengiame šioje kulturinėje kryptyje, bet didelio žingsnio ar tai nenorėjome ar negalėjome padaryti.

Musų broliai Lietuvoje, nors tik keleri metai kaip susikurė dailės organizacijas: Valstybinį Teatrą ir Operą, bet jau daug toliau pažengė negu mes Amerikos lietuviai. Tenai dailininkai artistai daugiau gerbiami ir remiami. Gi pas mus Amerikos lietuvius to nėra. Dailininkus, kokius turime savo tarpe, nors jie butų su didžiausiais talentais, mes juos tinkamai neįvertiname. Gi kada sulaukiame mus atlankančius iš Lietuvos, kurie atvažiuoja pas mus įkvėpti naujos gyvybės į suvargusias musų krutines, — juos irgi nesutinkame taip, kaip privalėtume sutikti ir paremti.

Atvažiavo pas mus Lietuvos dailei pramynusis taką gerb. kompozitorius Mikas Petrauskas. Atvažiavo Jonas Butėnas, Juozas Babravičius ir kiti. Jie atvažiuodami labai daug ko mums atvežė ir buvo pasiryžę tą atvežtą brangų turtą mums atiduoti. Jie buvo pasiryžę tinkamai atgaivinti musų suvargusias sielas, bet kaip mes juos sutikome ir įvertinome. Vieni rado burelus lietuvių, kurie pasiryžo jiems patarnauti koncertų surengime, bet visuomenė mažai į tai kreipė domės ir neskaitlingai lankėsi, kas jiems buvo su didelia skriauda. Gi kiti, kaip teko patėmyti komp. M. Petrauskas ir J. Butėnas, tai net patys prakaite sumirkę, užkimę turėjo bėgioti svetaines susirasti ir atlikti parengimo darbus. Tai kaip mes galime prieš juos ir lietuvių dailę pasiteisinti šiame reikale. Kaip mes galime sugrįžę Lietuvon pasigirt, kad gyvenome lasvoje kulturingoje šalyje, kurioje gyvendami neišmokome branginti žmonijos turtą — dailę.

Kas pergyventa turi buti užmiršta, tik galime su širdperša prisiminti ir pasimokint ateities darbams.

Dabartiniu laiku musų tarpe randasi taipgi dvi Lietuvos Operos žvaigždės: Liuda Sipavičiutė ir Kamilia Jozevskaitė. Jos yra talentingos dainininkės. Savo nepaprastai žavėjančiais balsais nuo klausančiųjų ovacijas susilaukia ir buna apdovanotos gėlių bukietais. Jos atvažiavo mumis palinksminti, mumyse įkvėpti naujos dvasios, atgaivint mumyse tėvynės meilę, apdainuojant jos vargus, kančias, kovas, ir grožę. Jos budamos merginos, priegtam atvažiavus į svetimą joms nežinomą kraštą, pačios vienos, be musų paramos negali susirengti koncertus ir mumis supažindinti su savo gabumais ir linksminti. Jos priverstos yra kreiptis į mumis, kad mes, Amerik. lietuviai, pagelbėtumėm joms, parengtume koncertus ir pasimatytume su joms atsilankydami į jų parengtus koncertus.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, kaipo organizacija, turinti netoli 100 kuopų įvairiose didesnėse Amerikos lietuvių kolonijose; aukščiausiu savo obalsiu turėdama Tautinio savistovumo palaikyme ir lietuviuose kulturinio susipratimo kėlime, pasiima didelį darbą ant savo pečių, dedama visas pastangas, kad šios Lietuvos Operos žvaigždės galėtų atlankyti visas didesnesias Amerikos lietuvių kolonijas, kur Sandariečiai surengs joms koncertų maršrutą.

Koncertų rengimas prasideda su rugsėjo mėnes. ir tęsis iki ateinančio pavasario. Naujosios Anglijos Sandariečiai jau imasi už rengimo darbo. Čia yra darbas ne vienų Sandariečių, bet abelnai visų lietuvių. Sandariečiai pasidarbuos paėmimui svetainių ir skelbimų išskleidimui, gi plačioji visuomenė, turėtų prisidėti su savo parama, atsilankydama į parengtus koncertus.

Tad patėmiję apie rengiamą artistėms koncertą, bukime visi pasirengę jame dalyvauti. Pasirodykime, kad mes mokame branginti ir gerbti dailę, ką brangina ir gerba visa kulturingoji žmonija.

SPALIO 9 DIENAI BESIARTINANT.

Artinasi spalio 9 diena. Tai gėdulinga diena lietuvių tautai, nes toje dienoje sueina lygiai penkeri metai, kaip gruobonys lenkai pagruobė LIETUVOS SOSTINĘ VILNIŲ. Tą dieną Lietuva apsisiaus gėdulingu rubu. Tą dieną Lietuvos karžygiai pakartos savo pasiryžimą, kad nepaleisti iš rankų ginklo tol, kol Vilnius nebus Lietuvos Sostinė! Tą dieną Lietuvos piliečiai išnaujo padarys pasiryžimą, kad nepraeitų kiti penkeri metai, lenkams purvinomis kojomis trempiant Vilniaus smeltynus, kurie yra musų prabočių kaulų trunėsiai.

Tą dieną liudėsime ir mes, Amerikos lietuviai. Mes irgi tą dieną turime sudėti tvirtą pasiryžimą, kad gelbėti savo broliams tėvynėje, atvaduoti musų sostinę.

Nors laikas trumpas, bet patartina Sandariečiams, kad tos dienos paminėjimui, kuriose kolonijose galima surengtų prakalbas, ar kitokius kokius parengimus. Privalome visi galingai pareikšti, kad lietuviai nenurims tol, kol Vilnius bus priešų rankose.

Apžvalga.

K. NORKAUS. PASIAIŠKINIMAS.

"Naujienos" atspausdino p. K. Norkaus rašto tekstą, kurį jis iš Berlyno pasiuntė Lietuvos valstybės gynėjui ir tarp kitoko rašo:

"Nežiurint, kad mano kontora pavyzdinigausiai pildė išeivybės įstatvmus, (kuriuos kitos tos srities įstaigos labai moka apeit ir apeidinės, kol Lietuvos emigracija nebus "suvalstybinta", apie ką aš nekartą minėjau nekuriems aukštiems valdininkams), bet man bunant Amerikoje už 1924 metus Finansų Ministerija, savotiškai dalykus išaiškinus, pareikalavo iš manęs apart sumokėtų dar 95,000 litų žyminio mokesnio. Apart kitų ir tas šposas iškirstas, nežiurint į tai, kad likvidavus Lietuvos Emigracijos biurą aš asmeniškai sumokėjau vėliau už jį reikalautus visus valdiškus mokesnius ir klijentams (nors kompanionų atsakomybė buvo solidari), o išloštų 100,000 auksinų Nepaprastosios Lietuvos Laisvės Paskolos Šalies Gynimo reikalams ir iki šiai dienai iš Finansų Ministerijos negavau, kaip kad ir Vidaus Reikalų Ministerija vis "nesurasdavo", kad man grąižnti F. M-jos kvitą ant auksinų 95,000 ir 250 dolerių Am. Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų, kuriuos aš įnešiau kaipo užstatą, bet kurie paskui turėjo buti man grąžinti, linijai naują įnešus.

Lietuvos biznio pasaulyje aš draugus turėjau tik tada, kada aš jiems reikalingas. Keli mėnesiai atgal kreipiausi laišku prie Lietuvos Banko valdytojo prof. Jurgučio, kad paskolintų man porą tukstančių dolerių poraį savaičių laiko. Garantiją aš pridėjau prie laiško: Amerikos Lietuvių Laisvės Paskolos Bonų už 1350 dolerių, Lietuvos Banko akcijų Lt. 22200, Draud. Draug. "Lietuva' 'akcijų" Lt. 5000. Žodžiu dar pasiuliau atvežti į banką kelias skrynes "Vilniaus albumų", kuriuos "Švyturio" Bendrovės vardu aš savo lėšomis išleidau, 1921 metuos asmeniškai nuvykęs į Vilnių iš lenkų dailininkų jam paveikslus supirkau, leidimą spausdinti išgavau savo vardu ir per p. K. Binkį, "Švyturio Bendrovę" Elsnerio Spaustuvei Berlylne už jo išleidimą sumokėjau kelis tukstančius dolerių. Sakiau, kad, jei negausiu paskolos, jei linijai sumokėsiu keliom dienom vėliau, galiu netekt agenturos. Prof. Jurgutis ant mano prašymo užrašė rezoliuciją, kad tuom tarpu mano prašymo patenkinti negali. Užėjau prašyti porą mėnesių vėliau, tat p. profesorius labai džentelmoniškai priimdamas man atsakė, kad esą dabar Tamstai atėmė agenturą tat sunkiau, aš važiuoja atostogų, kalbėkit su kitais direktoriais, žinoma skaudu pasidarė, kad alkoholio pramonei remti etc. Lietuvos Bankas lėšų turi, bet mano kritingą padėtį išgelbėti nesutiko, nors nieku rizikuoti Bankui nereikėjo. Vėliau atgaunant iš savo skolininkų dalykas savaimi įeina į normalesnes vėžes.

Stebėtinas dalykas: mano firmai neišlaikius jos finansinio krizio aš bauginamas baudimais, nors atsakomybę ne aš asmeniškai nešu, tuomi pačiu laiku garsių akcinių bendrovių" etc. operuotojai ramiai sau juokauja. Bet ne mano reikalas į kitus biznius maišytis. Del pavyzdžio paminėsiu tik bankinę kontorą Brolių Bartinkaičių. Jie iš manęs išprašė paskolą 1000 dolerių 5 dienoms ir išdavė oficialius B. kontoros pasižadėjimus. Daviau pinigus kaip į banką. Jų B. kontorą bankrutavo, mano pinigų iki šiai dienai neatmokėjo. Arba imkime Švyturiečius. Jie gavo paskolą 5000 dolerių. Vieton atmokėjimo išdavė akcijas, nors Švyturys nei tuomet nebuvo, nei dabar nėra akcinė bendrovė. Graži bendrovė: Kulturos darbą Lietuvoj dirba, bet kai kam visai netikėtai prisiėjo skaudžiai nukentėti; reikia laukti..."

Iš p. Norkaus rašto matom, kad ir krikščionių Finansų ministerija jį pastumėjo į finansinį krizį, apkraudama dideliais mokesčiais ir atsisakydama teikti finansinės pagelbos, kada tuo pačiu laiku, Vailokaičiai ir kiti buvo šelpiami ir nuo jų mokesčiai neimami.

"DRAUGAS" JAU RODO NEDRAUGIŠKUMĄ

Chicagos marijonų organas jau pradėjo rodyti nedraugiškumą Lietuvos Atstovui p. K. Bizauskui užtai, kad p. Atstovas dalyvavo Visuotiname Seime, o ne kuniginių organizacijų susivažiavime.

PASIKĖSINIMAS NUŽUDYTI MUSSOLINĮ.

Jau trečiu kartu šiais metais buvo pasikėsinta nužudyti Italijos diktatorių Mussolinį. Nors skelbiama, kad bombų metėjas atvažiavęs iš Francijos, bet galima daleisti, kad jis atvaižavo netik su Francijoj gyvenančių italų žinia, bet jis galėjo turėti ryšius ir su tam tikromis organizacijomis Italijoj. Fašizmas Italijoj įsigalėjęs tamsioje aklame patriotizme ir religijoj minioje, o plačiau matanti visuomenė diktaturos pakęsti negali.

SIAURAREGIŲ POLITIKA.

Lietuvos prezidentui ir tuliems aukštiems valdininkams besilankant Šiauliuose ir atlankius bažnyčią, bolševikų laikraščiai rašo, kad, girdi, štai Liaudininkų su Soc.-dem. valdžia parsidavusi kunigams. Bolševikai matomai nori paslėpti tą faktą, kad Prezidentas yra ne kokios partijos žmogus, bet valstybės galva, kuris privalo lygiai gerbti visus šalies gyventojus, nežiurint kokių įsitikinimų jie butų. Gi tuo pačiu sykiu, valdžia gali leisti atatinkamus įstatymus šalies reikalų tvarkymui kaip jai matosi geriausiai ir tinkamiausiai.

Pagalios, jeigu bolševikai įtaria dabartinę Lietuvos valdžią klerikalams parsidavime, tai kode užtyli apie tai, kaip Rusijos aukštieji valdininkai lankydamesi užsieniuose su "buržujais" šampaną traukia. Juk tai bolševizmo vadų žygis prie buržuazijos.

Vatikano pozicija silpnėja.

Meksikos kunigai bijo pralošti savo sukilimą. Parlamentas remsiąs Prezidentą Calles.

Pastaromis dienomis tenka patirti, jog Meksikoj Rymo katalikų kunigų sukilimas prieš Meksikos Konstituicją ir vyriausybę bus be pasisekimo. Po keletos atsišaukimų iš archiviskupų konceliarijų ir kunigų į katalikus, kuriuose buvo raginama boikotuoti valstybės konstituciją, nerado pageidaujamų vaisių kaip dvasiškiai tikėjosi. Katalikai, ko toliau tesentis tam kunigų streikui prieš jų šalies įstatymus, liečiančius R. K. Bažnyčias ir dvasiškiją, tuo labiau pradeda atjausti ir suprasti savo "dušių ganytojų" klerikalinę politiką ir delto pradeda tolti nuo savo vadų, linksta prie valstybės parėdymo, t. y. prisilaikymo įstatymų naujos konstitucijos. Kunigams atsisakius eiti dvasines pareigas ir laikymą šv. mišias, bažnyčios yra po prežiura vietų žmonių komitetų su vyriausybės įgaliotiniais ir yra atdaros, žmonės lankosi maldauti normališkai, bet kunigai laike streiko neina melstis į bažnyčias, reiškia, "iš penkių bažnyčios prišakymų", pirmutinį ir svarbiausią patys kunigai paniekino — nepildo. Tai ir nestebėtina, kad tie paprasti tamsųs žmoneliai, kartais užsigėrę nenueina į bažnyčią, bet Meksikoje kunigai budami "blaivųs" ne tik neina į bažnyčias, bet ir mišių nelaiko.

Kunigų atsišaukimas į Parlamentą bus be vertės, parlamento nariai sako didžiumoje rems Calles ir Konstitucijos rėdą.

Klerikalai tikėjosi, kad jų apeliavimas į parlamentą duos jų streikui paramą panaikinant dabartinės Meksikos Konstitucijos įstatymus, kurie draudžia dvasiškiją už vedimą nenaudingą politiką krašto vidaus reikaluose ir tt., bet apsirikimas klerų buvo. Reikia suprasti, kad jeigu parlamentas pagamino naująją konstituciją ir įstatymus, tai jis (parlamentas) ir stengsis vykdinti juos per savo vyriausybę. Visais atžvilgiais Vatikanas netenka įtekmės Meksikoje, jo pozicija kaip politinė taip ir dvasinė silpnėja tarpe Meksikiečių išskiriant moteris, kurios dar tebėra paklusnio avelės.

Knights of Columbus gavo pernosį. Talley ir Flaherty prispirti.

Kiek laiko atgal. Knights of Columbus organizacijos (kuri lietuviškai vadinama "Kolumbo Kryžeiviai" katalikiška organizacija) vyriausis vadas Flaherty bandė įkalbėti J. V. Prezidentui, jog reikalinga pagrumoti Meksikos valdžiai už jos nepatinkamus įstatymus Meksikos kunigijai, bet Prezidentas Coolidge pasakė: "rankas šalin nuo Meksikos". Flaherty vis viena agituoja prieš Meksikos vyriausybę ir jam pagelbon kitas jo draugas teisėjas Alfred J. Talley atėjo. Šie du Vatikano tarnai aną dieną pasakė jog Meksikos Generalis konsulas veda agitaciją prieš dvasiškiją Amerikos visuomenės spaudoje, bet Meksikos Gen. Konsulas Arturo N. Ellias atsakydamas ant jam padarytų užmetimų, pareiškė, kad pp. Flaherty ir Talley abudu nesąmones kalba, tuo pačiu sykiu iškėlė aikštėn faktus iš klerikalinių darbų vyskupo Kelley, kuris yra pora metų tam atgal padaręs Meksikoje ir vėliaus pabėgo išten. Knights of Columbus vadai negalėjo į tą Konsulo pareiškimą atsakyti, tai antru atvėju Judge Talley, paskelbia, buk Meksikos Konsulas neturi teisės per Amerikos laikraščius polemikuoti su jais, girdi toks jo pasielgimas yra prieš įstatymius J. V., bet Ellias vėl pliekia kailį Amerikos teisininkui, pasakydamas, kad pastarasis nežino tarptautinių diplomatinių įstatymų ir tokiu budu p. Talley gauna antrą antausį. Iš to matosi, kad klerikalų kova prieš Meksikos vyriausybę visuose generaliniuose štabuose yra silpna ir jų pozicija silpnėja visuose frontuose.

V. M. Č.

Kulturos Kongresas

Apie įvykusį Kulturos Kongresą Kaune "Lietuvos Ukininkas" praneša sekančiai:

Buvo laikai, kad musų kulturos reikalus sprendė kitų tautų žmonės, — lenkai, rusai — ir pagalios buvo laikai, kada kulturos reikalus rupino kunigai, eidami Romos politika ir jezuitų praktika. Dabar, rugpučio 22, 23 ir 24 d. Kaune suvažiavo kulturos reikalus spręsti musų tautos žmonės, kurie užsiima švietimo ir kitais kulturos darbais. Šiame kongrese garbės prezidiumo suole sėdi Švietimo Ministeris, greta jo visa eilė Universiteto profesorių ir kitų užsitarnavusių žmonių, tautos darbininkų.

Šis kongresas susirinko ne įstatymus leisti kulturos reikalais, ne vien kritikuoti praeitį — jo darbas nuvesti liniją musų kulturos darbui, padėti pagrindus jam.

Švietimo Ministeris, sveikindamas kongresą pasakė savąją liniją. Kongreso didelis delnų plojimas jam pritarė. Greta jo Dr. J. Šliupas, kaip laisvas pilietis paskaitė laisvamanio deklaraciją, kurioje labai daug sveikų ir įgyvendintinų minčių ir tiesų buvo pasakyta. Jis savo deklaracijoje aiškiai nupiešė demokratybės sąvoką ir kaip ji turi išsireikšti praktiškam gyvenime, kuo yra valdžia demokratinėje valstybėje (tarnas visų piliečių). Pagalios jis labai ryškiai nustatė santykiavimą valdžios, tautos ir tikybos ir ko kas siekia. Taip pat reikia čia pažymėti ir taip aiškai nusakytą Dr. J. Šliupo doros supratimą, Nedora visa tai, kas kenkia žmonių solidariam gyvenimui, nedora visokis išnaudojimas vienų žmonių kitų labui. Bet kas atliekama nesipriešinant gamtos ir draugijos įstatymams, kas veda tautą į sveikatą ir solidarų gyvenimą — visa tas yra dora, gera.

Ir Švietimo Ministerio pasakytos tezės ir Dr. J. Šliupo turi daug bendro — vienas kitą papildo — pas juodu viena bendra linija yra.

Kiti kalbėję apie kulturos reikalus jiems pritarė.

Reikia nustatyti, kad šis kulturos kongresas aiškiai pabrėžė, 1) jog esamoji mokyklų sistema nuo pradžios mokyklų ligi aukščiausios netikus, seno tipo ir reikalinga keisti: 2) kad suaugusių švietimas turi but varomas visomis tautos pajėgomis, nes tuo sudaroma vidurinės inteligentijos reikalinkas kadras ir tuo tarpe aukštesnės inteligentijos ir liaudies tas tarpas užsipildo ir tauta gali geriau savo reikalus atlikti ir kulturos darbą dirbti; 3) kad mokytojų auklėjimas turi buti kiek galima į aukščiausią laipsnį pakeltas; 4) kad visur butų darbo pamėgimas ir dorovė auklėjama ir tt. Kongresas ir daugiau iškėlė butinai vykdytinų kulturos darbui dalykų.

Dabar reikia tik laukti darbų, kurie butų dirbami einant II kulturos kongreso nustatyta linija, o šviesa nušvies musų tautos tamsią bakužę.

PASTABOS.

L. Pruseika rašo, kad gavimui "Laisvei" skaitytojų reikia dirbti rankoves pasiraitojus. Tas parodo, kad suklaindinta lietuvių visuomenė pradeda blaivėti.

Visi Lietuvos ir Amerikos lietuvių laikraščiai pagerbė ir įvertino darbus mirusio tautos veterano P. Vileišio. Gi Pruseika "Laisvėje" jį visaip išniekino.

KAZYS IR DĖDE

— Palauk, dėde, kurgi taip žengi galvą užvertęs?

— Alio, Kazy! Ieškau vaike, gal kur rasiu gerą pleisą učiliščią atidaryti.

— Nejaugi dėde manai atsidaryti studiją mokinimui kaip munšainą daryti?

— Tu, vaike, perdaug iš manęs šposų nekrėsk, kad kartais pats neateitumei ir nebutumei mano studentu!

— Tai pasakyk, dėde, kokią mokyklą manai atidaryti?

— Aš nei pats nežinau kaip reikėtų užvadinti.

— Gal kokį Filozofijos institutą?

— Mano viduriai, vaike yra sveiki ir aš apie pilvosopiją nieko nenusimanau, bo nesu daktaras.

— Tai kokio mokslo šaką manai aiškinti, dėde.

— Nagi, vaike, tokią, kur žmogui netikėtai į galvą ateina puiki mintis!

— Tai ką tokio didelio sugalvojai, kad net mokyklą reikią uždėti išaiškinimui?

— Mano sugalvojimas, vaike vertas daug pinigų, bo aš atradau, del ko lietuviai virsta į bedievius.

— Tai pasakyk del ko, gal iš aš galėsiu tau patarti kaip tinkamiau progą išnaudoti.

— Nagi aną vakarą parėjau iš savo kumo imeninų ir budamas nei girtas nei trezvas, atsigulęs ant lančio pradėjau mislyti apie tuos čėsus, kada saliunai buvo ir kiek linksmumo ir fonių budavo stovint prie baro. Netikėtai atėjo mintis: del ko Lietuvos žmonės virsta į bedievius ir sau išsirenka bedievišką valdžią!

— Tai pasakyk del ko?

— Nevermai! Kaip ateisi į učiliščią tai dažinosi, nes paskui tu papasakosi kitiems ir niekas pas mane neis. Mat mokyklos atidarymas tai nėra žertai. Budamas učiteliu, žmogus esi daugiau šienavojamas ir daugiau centų gali gauti. Aš atsimeun, kaip aš ėjau Lietuvoje į učiliščą. Budavo kada pavagiu nuo žydelkos pipirninkus ir tave apskundžia učitėliui, tai motina nunešdavo jam surį, sviesto arba vištą ir nenusukdavo man užtai ausies.

— Na jau nebijok, dėde, aš tavo paslaptį niekam neišduosiu ir sau iš savo proto galėsi pelną krauti, kiek norėsi.

— Gerai, Kazi, kadangi tu ma nei sykį nesubalamutinai, tai pasakysiu: aš vaike sugalvojau, kad Lietuvos žmonės virsta į bedievius todel, kad ten atsirado visokių mašinų.

— Kaip tai?

— Nagi paimkime, kad ir šį davadą: Lietuvoje mano gyvenimo čėsais nebuvo kuliamų mašinų, budavo ankstybais rytais ir vėluistais vakarais su spragilais plakdavome pasitiesią javus. Po darbo nuvargę ateidavome, pavalgydavome ir papoteravę į lovą, nebuvo kada visokių zbitkų prasimanyti. Gi dabar, kada pekliškos mašinos sunkųjį darbą atlieka, tai žmonės visokių daiktų prasimano ir virsta į bedievius. Aš pats gerai žinau ant savęs. Budavo neturėdavau laiko nueiti žydo obuolius nukrėsti arba morkus nurauti, o jau apie kitą ką nei pagalvoti nebuvo kada.

— Ar tu, dėde, savo mokykloj aiškinsi, kad Lietuvoje butų panaikintos industrijinės mašinos?

— Šiur!

— Geriaus nei nepradėk.

— Kodel?

— Gali gauti uždaryti į beprečių namą.

— Kaip tai?

— Nagi pamanys, kad tu sukvailavojai!

— Aš suprantu, kad tu, vaike taip šneki man pavydėdamas. Geriaus eisiu ir susirasiu vietą, nes tu žinodamas gali pirmiaus pradėti ir iškirsti man šposą.

— Laimingai, dėde! Tik nepamiršk papasakoti kaip viskas seksis.

— Gudbai.

Tarnybės paaiškinimas.

Prekybininkas geležinkeliečiui: — Ee. Visos žuvys bevežiant sugedo. Ot tai tau.

Geležinkelninkas. — Ach, žmogau, žmogau! Toks karštis ir kam vežei šitam vagone? Juk aiškiai ant vagono parašyta: "Vagonas — šaldytuvas vežioti ir tinka tik greit gendantiems produktams".

Po Mistiška Uždanga

Sekretą išduos ŽVILIS

JUOKAI.

MAŽUTIS FELJETONAS.

Lietuvoj nebėra kampo,
Kur kvėpuot nebutų tvanku.
Kur pažiurį — visos vietos
Vis krikščionių pristovėtos.

Departamentuose sėdi
Švogeris, brolis arba dėdė,
Arba buvęs vargamistra
Katalikiško ministro.

Departamentus sutvarkė,
Kad net pažiurėt malonu.
Štai jum — referentas knarkia
Tartum groja ant vargonų.

Čia vėl matininks Bačelis,
Už "teisingą išsprendimą"
Iš prastų sodžiaus žmonelių
Tukstantilitinę ima.

Ten žvalgyba paskubomis
Gaudo Račį su bylomis,
Gaudo savaitę jau trečia:
Nei bylų nėra, nei Račio.

Čia fašistas Janušonis
Bado žmones į pašones
Ir valdžios naujosios šlovei
Krikščionauja po senovei.

Aukštos apskričių viršunės
Su klebonais baliavoja.
Juokias žmonės, loja šunės
Bet jie nieko neatboja.

Kur tik žiuri visos vietos
Vis krikščionių nutupėtos.
Lietuvoje vietos nėra
Kur švari but atmosfėra.

Žodžiu, atmosfėra tokia,
Kad ji baisiai kenkia plaučiam,
Kur pauostyk — visur dvokia
Endziulaičiu (ar Krupaučium.

"L. Ž."

Nešvarus argumentas.

VYRAS žmonai: — Tik galvą pametus galima tokią kruvą pinigų išmesti už šituos skarmalus. Dargi ginčiji, kad jie nebrangus. Aiškiausiai tai man sako sumokėtieji pinigai.

ŽMONA, abejingai stebėdamosi: — Tai stebuklas. O kodel gi niekad negirdėti pinigų balso iš tavo kišenės?

Naujos saulės tynės.

Registratorius, referentui. — Ponuli, gal užsienio kurorte buvai, kad taip apdegęs saule? Kai kurios veido vietos iš juodumo net blizga.

REFERENTAS, žiovaudamas: — Ne kurorte, bet virtuvėj, kol įkuriau primusą.

Kunigo pastatytas valdininkas.

Tik Jonelis numetė juputę mamytės pasiutą, pramoko rašyti ir skaityti, tuoj įstojo į pavasarininkų kliubą. Čia jis rodė visą smarkumą. Vikarą jam nusakytą programą žodį žodį stengėsi pravesti. Bedraugaudamas su vikaru Jonelis paugėjo, išaugo usai po nose, išsitempė lupa nuo kartojimo vikaro įsakymų — išaugo vyras.

Budamas vyras, jis taip pat visakeriopį patarnavimą teikė subrendusiam vikarui. Jis sužinodavo gražiųjų panelių pavardes, vikarui užėjus norui pasimatyti žaibo greitumu jis jas suieškodavo ir pristatydavo.

Paslušnas tarnas buvo Jonelis. Ir vikaras galvojo, kada jis bus klebonu, tai Jonelį padaryti šveistorium, o paskui apženijus zakristijonu. Bet vikarui, kita laimė nušvietė kelią: jis pateko į Seimą ir į didelius vyrus išėjo. Vikaras Kaune gyvendamas negalėjo apseiti be Jonelio ir pasikvietęs jį pastatė referentu Ministerijoje.

Dideliu ponu virtęs, išsiputė Jonelis, užsidėjo aukštą kalnierių, kuris atstatė pažiaunes, įsitaisė siaurą mundierą, margas kelines juodomis pakeitė, žibančius kamašus užsimovė.

Sėdėjo savo kabinete pasiputęs kaip gaidys. Jis gretai tuko, pilvelis augo priešakin. Gėrė kasdien kabinete po kelis stiklus arbatos ir po kelis svarus pyrago suvalgė. Pasivalgęs snaudė ir laukė kada buvęs vikaras pašauks ir duos didelį uždavinį atlikti. Del akių svieto turėdavo pasidėjęs ant stalo ir po stalu keletą bylų, priiminėdavo, jei upas teikdavosi, žmones bet su jais trumpai arba ilgai kalbėdavo. Kas žinojo patepimų macį pas prefenrentą, tai ilgai kalbėjo, o kas nežinojo tos paslapties, tie greitai išėjo.

Taip Jonelis begyvendamas susilaukė naujo Seimo ir naujos valdžios.

Krikščionių Politika.

Jie gėdinasi prisipažinti savo darbų.

Kur tik nepažvelgsime, ten matome klerikalinę politiką, bet kada apie tai jiems prisimenama, tai jie ginasi jog nedalyvauja politikoje, kad jie nepriešingi progresui ir t. t. Tas ne tiesa. Atmename jog Lietuvos klerikalai ir butent popiežius buvo pareiškęs, jog Lietuvoje kunigai nedalyvauja politikoje, bet kas to nežino jog tai buvo melas.

Paryžiuje Lietuvos atstovybė net buvo kartą padarius užginčinimą, kad kunigai yra politikoje vadai, tas buvo daroma, kad tik pasiteisinti nuo Lietuvai daromos gėdos pasaulio spaudoje.

Nunai matome kas darosi Meksikoje, taipgi žinome kas dėjosi Vokietijoj du metai atgal, kuomet mokyklose kunigams buvo valia suvaržyta. Čeko-Slovakijoj klerikalų politika eina visu tempu ir jeigu ne ten esamo prezidento prof. Masaryk'o įtekmei liaudy ir jo gudriai politikai, tai tenai kunigai jau butų užsėdę ant valstybinio arkliuko. Ispanijoj, Portugaljoj, Lenkijoj ir daugely kitų šalių valdžios ir jų politika yra kunigų rankose. Ir kaipgalima drįsti pasakyt, kad R. K. kunigai ir pats popiežius nesikiša į žmonių ir valstybės vidujinius reikalus?! Tai absurdas. Popiežiaus politika yra vedama ir Amerikoje. Amerikos liberalinis elementas nunai jau tuomi yra susirupinęs. Pereitas Chicagos katalikų Eucharistinis susivažiavimas reiškia pirmą žygį daromos įtakos publikacijos keliu.

Nebutų reikalo kritikuoti tokią Vatikano politiką, jeigu jinai butų liaudžiai naudinga moraliai ir materialiai, bet yra kaip tik priešingai: moraliu žvilgsniu kunigų valdomose šalyse žmonės labai toli atsilikę nuo tų šalių, kuriose kunigai nevaldo visuomenės politiką ir švietimo įstaigas. Materialiai taipgi kunigų globojamose šalyse žmonės žymiai silpniau gyvena, jų kultura, pramonė, abelnas padėjimas yra žemesniame laipsny negu tų šalių, kuriose kunigai neturi galę kontroliuoti politiką, švietimo įstaigas. Iš istorijos pasaulio tautų gyvenimo, matome, kad per šimtus metų kunigų kontrolė ant žmonių dvasiniai, politiniai, davė tik priespaudas, persekiojimus ir neapykantą vsuomenei. Gaila, labai gaila, bet negalima tikėtis iš Vatikano ir jo valdomos dvasiškijos ko gero, Vatikanas keičia savo taktiką, tik tada, kad jis buna verčiamas prie to, geruoju su juomi susikalbėti negalima.

Mes lietuviai per ilgus šimtmečius budami įtekmei R. K. dvasiškijos labai daug esame pralaimėję musų tautinėje ir valstybinėje darbų praeityje ir, nunai dar turime su musų "tėveliais" turėti nesmagumų, o kiek dar jų turėsime ateityj? Bet progresas it vanduo upely eina pirmyn nepaisant visų jam daromų tvenkinių, taip mes ir visi kiti žmonės laipsniškai žengdami pirmyn, be abejo nusikratysime kunigų vedamos politikos. Kas galėtų buti priešingais jiems jeigu jie sektų pagal religijos mokslą, eitų takais jiems Kristaus paliktais, mokytų žmones meilės ir taikos, negrobtų sau turtų apart dienos pragyvenimo ir nevestų politiką išnaudojimui liaudies; niekas juos nekritikuotų, priešingai: gerbtų ir patys žmonų gyvenimas butų padoresnis, nereiktų nei karių nei kitokių nesutikimų, nes tuomet pas žmones butų meilė, aukštas kulturinis dvasinis tobulumas. Tai ne baikos. Meksikoje pagal vyriausybės apskaitliavimą, vieni kunigai ir jų įvairių zokonų-vienuolių įstaigos turi savo kontrolėj vieną trečdalį visų valstybės turtų, kaip tai: žemę, namais, ir kito kiais turto įvertinimais. Visas tas turtas yra naudojamas kunigų asmeniniams reikalamas, kas atlieka eina į Vatikaną. Nestebėtina, kad Meksikos žmonės nutautino savo bažnyčių nuosavybes paimdami savo kontrolėn tuos turtus.

V. M. Č.

LITERATUROS ŽINIOS.

Šią vasarą Lietuvoj, nežiurint litų stokos, musų literatura suteikė skaitančiai visuomenei siurprizo. Išėjo dvi gražios ir ne tik turiniu, bet ir paviršiaus išvaizda viliojančios knygos. Tokių knygų lietuvių literatura mažai susilaukia. Čia panagrinėsiu kiekvieną šių knygų atskiriai.

"KAREIVIS — LIETUVOS GYNĖJAS"

Tai Lietuvos kareivio knyga. Vyriausiojo štabo karo mokslo valdybos leidinys. Kaunas. 1926 m. 194 pusl.

Jau iš tolo gražus viršelis traukia skaitytojo akį. Lietuvos kareiviai per dumus ir ugnį, matydami Vilniaus Gedimino pilies bokštą, eina link aplasų vaduoti Vilnių.

Šią knygą pradėjo redaguoti P. Ruseckas, atliko priruošiamuosius darbus; tik del kai kurių priežasčių negalėjęs baigti perdavė J. M. Laurinaičiui, kuris ir užbaigė.

Šioj knygoj telpa daug įdomių raštų, įvairių Lietuvos karo ir civilių rašytojų ir poetų. Kai kurie jų gerai pažįstami "Sandaros" skaitytojams. Kas įdomaujasi musų kariuomene, šioj knygoj ras tik bendrą musų kariuomenės kurimosi istorijėlę, bet ir atskirų kariuomenės dalių aprašymus.

Toliau eina poezija, beletristika, informacinės žinios ir įvairus obalsiai. Gausybė pavekslų iš kariuomenės gyvenimo, jos vadų ir pasižymėjusių kautynėse karžygių, dar labiau šią knygą puošia.

Ši knyga yra ne tik graži dovana musų kareiviams, bet negėda ją pasidėti ant savo setalo ir kitiems. Ji yra, lyg koks kariuomenės albumas.

Antra knyga, turinti daug didesnę reikšmę, tai **Petro Rusecko redaguojamas "Knygnešys".**

"Knygnešio" I tomas jau pasirodė iš spaudos š. m. rugpiučio mėn. 14 d. Jis turi 328 pusl. ir apima 1864-1904 m. laikotarpį, t. y. spaudos draudimo metą.

Šios knygos viršelis taip pat traukia skaitytojo akį. Akmens paminklais su rusų caro dvigalviu aru. Pas paminklą suversti lietuvių draudžiami raštai. Jie dega, ir jų liepsna, kildama į viršų,(degina caro arą, kuris pakrypęs griuna. Pati knyga iliustruota knygnešių paveikslais arba iš jų gyvenimo.

Knyga įdomi. Raštai lengvai skaitomi ir kiekvienam suprantami. Skaitai, lyg kokį romaną, ir negali pasitraukti, kol perskaitai. Skaitydamas "Knygnešį", tartum pats drauge gyveni ir kenti su musų tautos didvyriais-knygnešiais, kurie nepabugę nei caro žandarų, nei kalėjimų, nei ištrėmimo, nešė iš Prusų lietuvių draudžiamas knygas ir jas platino Lietuvoj ir įvairiose Rusijos kampuose, kur gyveno lietuviai. Ypač įdomiausieji raštai pačių knygnešių atsiminimai, kaip jie slapta gabeno knygas, kaip saugojosi žandarų, kaip juos apgaudavo. Iš šių atsiminimų matai, kad musų lietuvis sermėgius ne tik yra atkaklus ir pasiryžėlis, bet ir gudrus.

P. Ruseckas medžiagą atatinkamai parinko ir sutvarkė, taip kad kiekvienas rašinys pats prašyte prašosi jį perskaityti. Knyga padalinta į kelius skyrius, butent, Kauno, Suvalkų ir Vilniaus kraštų veikimus. Knyga, atsižiurint jos puikų išleidimą, didumą ir vertę, nebrangi, Lietuvoj, taip pat ir Amerikoj, tik 1 doleris (10 litų). Su persiuntimu į Ameriką padėtu mokesčiu 1 dol. 20 centų. Čia pasirodo, kad P. Ruseckas, leisdamas "Knygnešį" galvoj turėjo ne pelną, bet pačią idėją— neleisti musų didvyrių-knygnešių darbus užmiršti, bet surašyt ir palikti juos istorijai. Čia P. Ruseckas atliko didelį darbą ir todel musų visuomenė Lietuvoj ir Amerikoj, turėtų jį tame darbe palaikyti ir remti, platinant jo "Knygnešį". Išplatinus šį tomą, P. Ruseckas ruoš antrą ir tt. Šioj knygoj randame daug Amerikos lietuvių atsiminimų, kadaise buvusių knygnešių ir vėliau, kad išvengtų Sibiriaus, pabėgusų į Ameriką.

P. Rusecko adresas: Petrui Ruseckui, Kaunas, Duonelaičio g-vė, 17, nr.

Malonu butų panašių knygu daugiau susilaukti, nes tai yra puikus indėlis į musų neturtingą literaturą.

St. R. Ryksiulis

Nuskendo Latvijos laivas

40 žmonių prigėrė.

RYGA, rugsėjo 10 d. — Vakar Rygos įlankoj nuskendo Latvijos laivas Neubad, su kuriuom žuvo 40 žmonių. Mačiusi laivą skęstanti žvėjai sako, kad laivas nelaimės ištiktas švilpęs per valandą laiko, šaukdamas pagelbos, bet didelės jurių vilnys neprileido teikti pagelbos. Taipgi nebuvę galima nei gelbėjimo vaičių nuleisti.

WASHINGTON, D. C. 1926 m. rugsėjo mėn. 11 d. Lietuvos Pašto Valdyba prašo per Lietuvos Respublikos Pasiuntinybę dar kartą perspėti Amerikos Lietuvių visuomenę, kad, siunčiant į Lietuvą laiškus bei kitą korespondenciją, adresai butų parašyti kiek galima aiškiau, nurodant artimiausio pašto pavadinimą per kurį adresatai gauna savo korespondenciją. Tas perspėjimas yra daromas, nes Lietuvos Pašto Valdyba dažnai gauna nusiskundimų, kad korespondencija nepasiekia adresatų, kas dažniausia įvyksta del neaiškaus ir netikslaus korespondencijos adresavimo.

Lietuvos Pasiutninybė Amerikai.

PRANEŠIMAS

Tyrinėjimas ir išguldymas rašto šv. Biblijos buna kožną Panedėlio ir Seredos vakarą 8:-15 val. po Nr. 183 H st., Prakalbos ir išguldymai iš Biblijos kožną Pėtnyčią 8 val. vakare, Lietuvių apatinėj svetainėj, E ir Silver st., So. Boston, Mass. Kviečia T.B.S.S.

NAUJAS IŠRADIMAS
DEKSNIO GALINGA MOSTIS
Gydo, Reumatizma, Ranku Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Kanku, Koju, tisoima. Dusuli, Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne roras).
Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.
Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.
Kaina 75 centai, $1 50 ir $3.00 ir 10 centu extra už persiuntima.
Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.
Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

Lietuviai Amerikoje

BALTIMORE, MD.

Kurelaičio "Kaimiečių Koncertas." Sandariečių Lietuvių kalbos Mokykla. Kiti galai.

Kiek laiko atgal, p. Kurelaitis sumanė šiame rudenyje surengti Sandariečių palaikomai "Lietuvos Kalbos" mokyklai paremti, taip vadinamą "Kaimiečių Koncertą". Tas rado daug pritarimo, ir dalykas yra vedamas tolyn rimtai. Tame programe bus tik liaudies dainos, ir bus dainuojama žmonių atvykusių iš lietuvos, ir taip kaip kokiame krašte kas dainavo. Jau, kaip girdėjau, nemažai yra užsirašiusių tame koncerte dalyvauti. Dar truksta tikrųjų žemaičių ir dzukų daliai. Tai patartina žemaičiams ir dzukams, mokantiems pagal savo krašto mados dainuoti, tuojus užsiregistruoti pas: Antanas Kurelaitis, 632 W. Lombard st., Baltimore, Md. Tas koncertas bus žingeidus ir smagus; o jo pelnas bus skiriamas "Lietuvių Kalbos Mokyklai" palaikyti. Tai, kaip žinoma, visi geri lietuviai jame dalyvaus,— vieni pildys programą, gi kiti ateis pasiklausyti Letuvos liaudies dainų. Koncertas bus pradžioje Spalio mėnesio. Po to koncerto tuoj atsidarys minėta mokykla, ir joje mokytojaus Adv. Nadas Rastenis, Antanas Kurelaitis, ir p-lė Stepanė Mikutaitė. Visi turi remti tą mokyklą, kad palaikius savo kalbą ir tautą.

Oras atvėso; darbai gerėja. Atletų Kliubas nepoilgo loš teatrą. L. A. Demokratų (pirmasai) Kliubas tuoj atidarys savo palocius. O. O

PHILADELPHIA, PA.

Rugpiučio 28 d. vietinė Sandaros 42 kuopa laikė savo susirinkimą, kuriame turėjome ir žymų svečią, tai Sandaros Centro Sekretoriu bei Redaktorių, K. J. Paulauską, kuris buvo atvažiavęs į Visuotiną Lietuvių Seimą.

Jo atsilankymas labai daug naujos dvasios pridavė vietos Sandariečiams. Paaiškino apie Sandaros Centro reikalus ir šiaip daug naudingų patarimų davė. Dabar Sandariečia jaučiasi daugiau energijos turinti ir psiryžę darbuotis visomis išgalėmis.

Po Seimo rengėjai pradeda atsilsėti. Daugiausiai Seimo rengime triuso padėjo p. J. Grinius ir Dr. E. G. Klimas. Jie buvo tiek užimti, kad netik savo gyvenimo reikalus neturėjo progos apžiurėti, bet neturėjo progos nei kada pavalgyti. Nors materialiai ir sveikatos žvilgsniu jie nukentėjo, bet moraliai lietuvių visuomenei per surengtą Seimą padarė didelę naudą.

Abelnai imant, Philadelphijos lietuviai po atlankymo daugelio svečių iš gan tolimų kolonijų jaučiasi pakilusioje dvasioje. Jie mato, kad gyvybės ir energijos lietuviuose nestokuoja, tik reikia daugiau pajudinti veikimas. Prie kiekvienos progos parašysiu ir daugiau žinučių ir musų kolonijos.

Vietinis.

STOUGHTON, MASS.

Šis miestelis, kuriame lietuvių gyvena apie pora tukstančių veik lietuviams buvo nežinomas, nes niekas spaudoje neaprašydavo čionaitinių lietuvių judėjimo. Gi dabar, po buvusios miesto parodos, kurioje lietuviai šauniai pasirodė, ir stoughtoniečių lietuvių vardas gražiai nuskambėjo musų spaudoje.

Praėjus paroda ir ją aprašius, musų vietiniai korespondentai neprivalo padžiauti plunksnas ant lentynos, bet turėtų aprašyti ir kitus vietos lietuvių reikalus, kurių labai daug yra ir svarbus. Tad Stoughtono lietuviai budėkime, kiek galima daugiausiai užsiprenumeruokime laikraštį "Sandarą", kuris yra pasirengęs musų reikalams tarnauti ir gražiai patarnavo parodai pasirengęs musų reikalams tarnauti ir gražiai patarnavo parodai praėjus.

"Sandaros" skaitytojas.

Meteoras uždegė namus

VALLADOLID, Ispanija. — Iškritęs iš dausų ugninis meteoras kaime Alejos pataikė ant namo ir uždegė jį. Iš to kilęs gaisras sunaikino penkis

Senovė ir Jaunovė.

Istorija parodo, kad žmonija viduriniuose amžiuose gyveno nepanašiose sąlygose, kaip šiandien.

Pirmityvėje gadynėje buvo tiek daug tamsios žmonių gentės, kad neturėjo pastovio gyvenimo, neturėjo įrankių, kuriais galėtų pasigaminti reikalingų dalykų, maisto. Buvusių musų bočių tuomet gyvenimas buvo panašus laukinių žvėrių ir paukš. gyvenimui. Kaip žvėrys ir paukščiai alkani vieni kitus drasko ir minta, taip gilios senovės žmogystos darydavo: jie turėdavo akmens kirvius, lanką ir kuolą, tai buvo jų įrankiai, su kuriais medžiodavo žvėrius ir paukščius. Tečiau netikusiais gnklais pajėgdavo užmušt tiktai mažuosius sutvėrimus; didelius ir piktus žvėris tik gindavos, todel ta priežastis vertė žmones grupuotis kuoposna, bendrai medžioti-kovoti piktus žvėris ir gamintis jiem maisto. Uždirbta nauda turtas iš vieno buvo proporcionaliai išsidalinta, tai buvo "komunistiškas" gyvenimas toks, apie kurį šiandien garsiai kalba ir rašo: komunistai-socialistai.

Artesnėje gadynėje žmonija daugiau lavino jų protą, kaip geriau ir sekmingiau gyventi, maitintis. Ir išsilavino žmonės ir suprato, kad nors ir bendrame buryje gyvenant ir sunkiai dirbant ir kovojant laukinius gyvulius tolyn neapsigyvenę ant vietos, naudingo neuždirbs ir negalės pagerint jų buvį, todel jieji sustojo maršave laukais, jie apsigyveno ant vietos ir ėmės kasinėti žemę ir sėti sėklas, kurios jų nuožiura, tuomet lengvoje-purioje žemėje dygdavo ir augdavo. Derlius užaugęs duodavo naudą maistu, tas ir buvo didelė žmonėms pagelba maitintis ir gyventi. Dabar jau nereikėjo nuolat kovot žvėris, užmušti juos, kad pasigaminus vien tiktai mėsos maisto. Žvėrys ateidavo patys į namus, o žmogus 'svetį' priimdavo — nukaudavo ir sunaudodavo maistui kaipo mėsą prie javų duonos, kaip kad šiandien žmonės pasinaudoja. Ant vietos ir ramiai žmonėms gyvenant, vieni nuo kitų nutolo, įsidirbo jų papročius, kalba, taip prasidėjo tautos, kurios ir šiandien gyvuoja. Ir gyvuos tautos, jų papročiai ir kalba, nes tai tikra žmonijos prigimtis.

Kitoje arčiau musų laiko gadynėje žmonių "komunos" begyvendamos kuope pamatė ir suprato, kad susigrudusios buryje, o žemės juk yra plačiai, vargingas ir panašus laukinių gyvenimas, jie nutarė ir laiks nuo laiko skirstės ir gyveno pavienės šeimynos. Taip gyvenant pasirodė, kad ne tik parankiau pasinaudotį uždarbiu, bet ir iš sveikatos pusės gamtiškai sveika. Pavienės šeimynos tiktai serioziškoje valandoje ar tai žvėris kovot, ar ištvirkusius žmonių gentis suvaldyt susispiesdavo bendron kuopon ir mušdavo.

Pergyveno žmonija keliatą amžių, per tą laiką ji daug pasimokino, pažino plačiau gamtos turtus-įvairius daiktus, kurie kiekvienas nuo mažiausio ligi didžiausiam yra didelės vertės tvarinys, ir kuomet žmogus pažįsta jį ir pritaiko gyveniman, tai yra atranda, kaip tą daiktą pakinkyti, kad dirbtų ir butų naudingas, — tuomet jisai, žmogus, pasigerina jo gyvenimą. Vanduo ir vėjas buvo pirmutiniai ir vienintėliai daiktai, kurie davė ir duoda žmonijai milžiniškos naudos. Kuomet jau buvo sakytos gamtos slaptingos jėgos susekta ir pritaikyta darban, žmonėms atsidarė tukstančių naudingų daiktų paslapčių sandėliai. Žmonių išradimai arba gamtos daiktų paslapčių atidengimai vertė ir verčia žmoniją pasidalinti darbu, juk vienas žmogus negalėjo ir negali mokėti ir padaryti visus darbus, kurių yra šimtai tukstančių ar milionų milionai, jei skaitysime kiekvieną daiktą, kurį matome ir kuris reikalingas pažinti. Šita priežastis ir skirsto taip senovėje, taip šiandien žmones į rušis, ypač mokslo vyrus. Ir ateityje, ir netolimoje ateityje, taip protinio taip fizinio darbo darbininkų dar bus didesnė armija, todel bus ir daugiau amatų dalių, tai progreso tvarinys, kuris ėjo, eina ir eis pirmyn, kas nori jo or ne.

Daugelis žmonių mano, kad žmonijos pogresas ir įvairųs išradimai bei pagerinimai yra darbininkams tikra "giltinė". Civilizacijos ir kulturos mokslas gimdąs ir kapitalistus, kurie pasikinkę biednus darbininkus engia. Kad kapitalistai engia biedną ir tamsią darbininkiją, tai tiesa; bet kaltinti už piktą ir biaurų išnaudojimo darbą civilizacijos ir kulturos mokslą bei išradimus-pagerinimus, yra daugiau negu klaidinga. Dar kiti žmonės yra, kurie prieštariauja civilizacijos ir kulturos progresui, tai "komunistai". Tieji gaivalai viešai ir atkakliai laužo pažangos mokslą. Jie dabar, kelių tukstančių metų senus taikina papročius -- "komunizmą". Tuom pasirodo tamsiausią žmonijos grupė, kurios idėjai nebuvo ir nėra progos įsigalėti. Nes apžėlęs laukinis žmogus miręs, gi jo papročiai, darbai, gyvenimas, dvidešimto amžiaus žmonijai nejčiepijama.

Civilizacijos ir kulturos mokslas jau pasiekė to laipsnio, kad žmogus tiktai pagelbsti, gi dirba ir darbą padaro mašinos. Tiesa, dar ir šiandien yra vietų, kur žmogus gyvena taip, kaip viduramžių. Pavyzdžiui, Afrikoje, kuriame krašte nunai laukiniai gyvena, nėra dar žmoniškos civilizacijos, kulturos. Yra dar vietų ir Euopoje ir kitur (čia galima palyginti ir Lietuvą), kur dar verpvindžiai ir staklės rankomis varomos. Darbininkės-as turi sunkiai dirbti ir išausti laike savaitės keliatą mastų, gi tuomet Amerikoje ir kitose šalyse yra mašinos taip gerai tekniškai pataisytos, kad audžia ir padaro daugiau tukstantį mastų per vieną valandą! Tai parodo, kad pagerinta mašina palengvina žmogui darbą ir padaro greitai ir gražiai milžinišką naudą. Mokslo vyrai apskaito, kad dar yra daug teknikoje trukumų. Pašalinus įvairius teknikos trukumus ir patobulinus darbo sistemą, suorganizavus visus galinčius dirbti darbininkus, kiekvienas darbninkas-kė turės dirbti laike 24-rių valandų ne daugiau, kai tris valandas. Tai bus "pasimankštinimas" tiktai, o 21-na valanda paros laiko bus išdalinta: poilsiui, apšvietai, pasilinksminti ir kitiems žmogui reikalingiems dalykams sunaudota. Iš to suprantama, kad progresyvė teknika ir žmonijos pirmynžanga padeda žmonijai dirbti, padeda gyventi. Jei civilizacijos ir kulturos mokslą ir darbą atmestume ir pradėtume statyti musų gyvenimą ir darbą ant "komunistiškų" pamatų kai viduramžių gadynėje jau yra pergyventa, tai ne tik kas nepagerintume musų gyvenimo ir darbo sąlygas, bet stačiai žutume: šimtai milionų žmonių butų iškrikdyta, išplėšta jų tikslas-idėja, kad kiekvienas žmogus dirba sau, o ne kitam; mokslo vyrus inkvizuotume, nes atimtume jų proto didžiausį veiksnį — idealą-tikslą, per kurį jie, mokslo vyrai, cina, dirba ir padaro daiktą, kuris išradėjui duoda reikiamą atlyginimą, ir garbę, o žmonijai amžiną produktyvę naudą: pirmiausiai šimtams tukstančių darbininkų duoda darbo, gi paskui, kuomet jau daiktas padarytas vartojimui vienoje ar kitoje dalyje pramonės, dirba-budavoja žmonijos gyvenimą. Todėl ko daugiau turėsime mokytų žmonių, ko daugiau gausime išradimų ir tekniškų pagerinimų, tuomet bus daugiau (lengvo) darbo ir naudos.

Ir mažos ir didesės industrinės dirbtuvės surištos ir bendradarbiauja vienos su kitomis, dažnai palaikydamos ryšių įvairiose valstybėse-kraštuose. Tas parodo, kad neužtenka vienam, kitam žmogui suprasti ir mokėti vieną ar kitą daiktą gaminti. Yra daug daiktų, kuriems padaryti reikalinga šimtų tukstančių žmonių, kurie butų tekniškai susipažinę. Prie to dar rišasi ir pačios valstybės, kurių santykiai prekybos ir pramonės sąjungoje. Jei sakytus santykius ir ryšius nutrauktume ir suardytume pramonę ir prekybą vienoje valstybėje, ir jei ta valstybė turės ryšių svetur, tai ir tenai taip skaudžiai atsilieps pramonės krizis, kaip kad tenai, kurioje valstybėje jisai prasidėjo. Taigi šiandien vso pasaulio darbininkai, industrija ir prekyba tap ankštai susirišę, kad bet kurie vieni dirbdami teisingai dirbt,, pasilaikyt ir gyvuotį negali.

IŠVADA.

Kai kurie žmonės, ypatingai komunistai ir socialistai svajoja, kad veikiai jie padarysą tokią valdžią ir tvarką kapitalo padalinime: kapitalistus arba nukaut arba paimti gyvus ir pristatyti darban, kurį dabar patys darbininkai dirba. Darbininkus paliuosuoti. Kapitatas taip privatiškas, taip koperatyviškas paimti. Ir atiduoti tiems, kurie dabar neturi jo, tai yra darbininkams. Svajonė ir kalba labai graži, bet klaidinga. Urmu užpult kapitalistus ir skelbti jiems mirtiną kovą padalinimo turto, reikštų tą patį, kai nuogam šokti ugnin. Istorija rodo ir praktiškai susipratusiems žmonėms yra žinoma, kad nei mažiausis dalykas negalima padaryti urmu-staiga, reikia laiko, reikia darbo, kartais didelio ir nuolatinio per eilę metų darbo.

Gal komunistams ir socialistams ir pasisektų nuversti dabartinę tvarką "stebuklingu" žygiu taip, kaip Rusijoje padaryta; tegu kapitalistai patys pasiduos ir pasitrauks ir išsižadės turtų sandėlių ir abelnos industrijos, prekybos ir kitų dalykų surištų su kapitalu, tai ir tuomet dar nesirastų "stebukladarių" tokių, kurie išlaikytų tą turtą ir naudos čielybę. Kiek žmogui gelbsti ir duoda naudos dirbtinė koja ar ranka, tiek pat yra vertas ir pritaikomas gyvenime sveikam žmogui komunizmas-socializmas. Taigi komunizmo-socializmo idėja tokia tvarinys, kai žmogus be kojos ar rankos. Tautos žmonių demokratiška idėja žmonijoj, tai yra tokia, kad kiekvieną žmogų palaikyti gamtiškai tokiu, kai jis pats išgali.

Sekmingai perimti ir padaryti naudingu galima kiekvienas daiktas, kuris rišasi žmonijos bendrame darbe. Taip galima dirbti ir permainyti dabartinė "netikus" tvarka ir paimti kapitalas tiems naudotis, kurie pagamina jį, bet tai reikia įgyvendinti taip, kad kiekvienas žmogus įgimtų susipratimą.

Neginčinamas dalykas,kad dabartiniame žmonių gyvenime yra daug įvairių agentų, perkupčių ir sukčių, kurie mažai naudos žmonijai teneša. Sakyti žmonės leisti laisvai uždarbiauti, užstoję biednos žmonijos gyvenimo kelią: paėmę ne tiktai įvairius naudingus vartoti gyvenime kulturos daiktus, įmones, bet ir maistą, drabužį. "Smulkiajai buržuazijai" turi permokėti žmonės daugiau, negu dvigubai. Priskaičius išdirbėjo-kapitalisto pelną, kuris taip pat nemažiau pasilieka kai perkupčius, darbininkas, kuris pagamina reikmenį, turi sumokėti 90% daugiau, negu daiktas vertas. Jei padarytas daiktas eitų iš dirbtuvės tiesiog į pirkėjų rankas, tai yra žmonių korporacijos sistemos keliu, tuomet kiekvieną gaminį pirktume ,5% pigiau, negu dabar mokame. Gi atėmus išdirbėjo-kapitalisto pelną 45%, mokėtume 10% tiktai, tai yra tiek, kiek pats išdirbinis kainuoja padaryti. Pavyzdžiui, turime paštą, ugnagesius ir kitas įstaigas, kurios neužlaiko dykų gaivalų ir negrobia privatiško kapitalo, dirba žmonėms taip pigiai, kad pigiau negalima. Paštas tiek ima už siuntinį mokesties, kiek apsimoka. Tokios patvarkos sistemos reikia visose taip industrijos, prekybos, taip ekonomijos šakose.

Per laiką, jei žmonės dirbs ir sieks, kiekviena žmonių gyvenime reikalinga premonė, kekvienas vartojamas daiktas, maistas ir drabužis, bus perimta iš privatiškų rankų, ir suvisuomėninta. Žmonių draugiškumas ir lygybė pasidalinime naudos, bus korporacijoje tokioje, kai dabar turime pašelpos draugijas ir organizacijas.

Kapitalas ir "netikusi" tvarka lengvai ir nejučiomis įsigalėjo, taip "gera" tvarka turės but padaryta nejučiomis ir kapitalas pavestas tiems, kurie padaro ir krauna jį. Tečiau naujos sistemos patvarka bus padaryta ne komunistų ir ne socialistų vidurinių amžių svajonėmis "stebuklais", bet tautų vyrų kulturišku darbu, kurie dabar jau dirba ir veda darbininkiją ir visą žmoniją mokslo ir apšvietos keliais į naują lygybės, laisvės ir demokratišką gyvenimą.

Pipiras.

Amerikos didmiesčių gyventojai

Vėliausis Amerikos gyventojų cenzas, sąaršas, parodo 14 šios šalies didmiesčių, kuriuose gyventojų skaičius yra sekantis:

Miestas	Gyventojai
New York	5,924,000
Chicago	3,048,000
Philadelphia	2,089,000
Detroit	1,290,000
Cleveland	960,000
St. Louis	830,000
Baltimore	808,000
Boston	787.000
Pittsburgh	637.000
Los Angeles	576.000
San Francisco	567.000
Buffalo	544.000
Washington	528.000
Milwaukee	517.000

Norite Buti Sveiki ir Laimingi

Tat turite apsaugoti save nuo ligų valgydami sočius valgius. Del stokos maisto ir sotumo visas kunas nyksta. Nereikia rizikos imti. Tinkamas maistas ir tinkamas gyvenimas padarys jus ir jusų vaikus sveikais ir laimingais. Daktarai rado, darydami bandymus, kad kondensuotas pienas yra vertės maistas budavojimui vaikų sveikatos.

Pagaminkite savo šeimynai įvairių valgių, kuriuos žinote jie mėgsta, vartodami Standard ar Challenge Condensed Pieną, pavyzdžiui, pudingų, keiksų, kepsnių, košelių, pasigardžiavimų ir t.t. ir kitur kur reikia pieno ir cukraus sykiu. Pabandykite kavoje šokolade ar su koko. Apsimokės blešinę laikyti ant ledų visados po ranka. Nepages ir tuoj galima pavartoti.

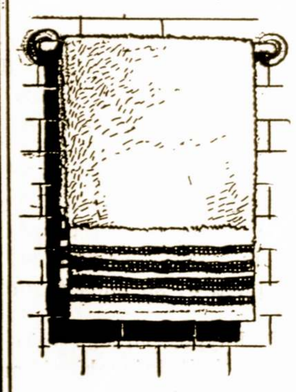

DYKAI.

Be gavimo maisto už savo pinigus jųs dar gaunate brangių dovanų už leibelius nuo blešinių. Taupios šeimininkės taupo leibelius ir išmaino ant brangių dovanų dykai. Matote ant paveikslo rankšluostį. Galite gauti tokį už 55 leibelius. Pradėkite šiandien taupyti leibelius ir nuneškite į arčiausią dovanų krautuvę sulyg adresų žemiau.

TAUPYKIT LEIBELIUS DEL BRANGIŲ DOVANŲ

Musų Dovanų Krautuvės Bostone:
89 Friend St. arti Haymarket Sq.

KITOS DOVANŲ KRAUTUVĖS:

FALL RIVER, MASS.
14 — 3rd St, arti Bedford st.

BRIDGEPORT, CONN.
105 Congress Street arti Main Street

NEW HAVEN, CONN.
105 Temple Street

PROVIDENCE, R. I.
49 Aborn Street

Moterų Skyrius.

APSIVEDIMŲ REIKALE

(Rašo **Jaunavedė**) ....

Kožna mergina nori apsivesti taip, kaip jau ir vaikinai, kasgi nenorės savo gyvenimo susikurti. Nei viena mergina nenori buti kitų stumdoma ir tarnauti kitiems.

Kad merginos nori gauti vaikinus tai tiesa, bet kad jos nemoka pasirinkti irgi tiesa. Merginos visaip renkas vaikinus. Viena atydžiai tėmija į vaikinus ir nužiurėjus jį prie jo derinas. Pajutus, kad vaikinas jau prie jos meilinas, ji ant jo surinka, išbara jį visaip, bet vis tėmija ką jis darys, kaip prie jos atsineš. Ji iš praktikuoja vaikino visus jo apsiėjimus ir patiria jo mintis. Atradus viską gerai, jį pamyli ir rengias prie vestuvių. Renkasi ir taip: jei mergina myli šokti ir lankyti balius, tai turi gauti vaikiną ir gi mylintį šokius, jei ji gaus vaikiną, kuris nemoka šokt, tai jai bus labai sunku atprasti su sykiu nuo šokimų, nes jos vyras nemokėdamas šokti neves jos į balius, kad kiti jo žmoną šokytų. Jei kuri myli muziką, tai ji turi ir vaikiną, gaut muzikantą, kai abu mylės tą patį, tai jiems labai bus lengva sutikti ir nereikės niekuomet susipykti.

Rodos dėl šito nebut verta pyktis, bet mes įeikim į bile žmogaus padėtį, kuris ką myli ir su sykiu atimk nuo jo. Kokį jam padarysi nemalonumą, sunku išaiškinti.

Bet kai abu vienodai mylės tai jei jie nenorės bent vienas eiti kur abu myli, tai jie neužsigaus vienas kito kai vienas sakys, man šiandien koją skauda, negaliu, atidėkim ant ryt, ir buna gerai.

Jei jaunavedžiai pasirinktų sulyg savo amato ir talento palinkimų sau poras, tai jiems nebutų reikalo tąsytis po teismus, jie patys šeimynos klausimų lengvai išrištų teisingiaus negu teisėjai.

Jei nemoki pasirinkt vaikiną, tai turi vargti per visą gyvenimą. Kokių vyrų pačios labai nuobodauja. Taigi aš sakau, kad redaktorių, daktarų, advokatų ir visų kitų, kurie užsiima mokslu. Jų pačios visados vienos, name kalbasi su sienomis. Dar kurios turi vaikų, tai nors jos nusibovija su vaikais. O kurios neturi, tai beveik eina iš proto iš nuobodumo. Tokių vyrų pačios jei jos irgi butų tos profesijos, tai jom nebutų nuobodu, nes ir jos visur butų sykiu su vyrais ir dirbtų tą patį su vyru. Jei moteris nėra tos profesijos, tai ji yra kankinė per visą amžių, nes ji vyro neturi, ji viena ir viena. Vyras parėjo namo, parsinešė glėbį laikraščių, vakarienė gatava, sėdo, pavalgė ir vėl nosis įkišta laikraštin ar knygon. Jis visai nepaiso pačios, kad parėjus ir atsisėdus kokią porą valandų pasikalbėtų su pačia. Ne, jie to nedaro. Pačiai užklausus kodel nieko nekalbi, jis pradeda savo litaniją giedoti, kuri pačiai nesuprantama. Pati nori vyrą turėti, kad galėtų nors porą valandų vakare pasikalbėti šeimynos reikalais. Nėra ir dyvų, kad pačios bėga nuo vyrų, nes moteris nori turėti vyrus, jei vyrai jų nepaiso, taigi ir moteris pradeda nepaisytų jų. Ateina vyras prastas darbininkas, jis darbą užbaigė ir liuosas. Ji gali kalbėti, juokauti, jam nerupi laikraščiai skaityti. Vat moteris ir pamyli tos minties vyrą ir su juo pradeda draugauti, ir pati savi kaltinti, kad pirma to nesuprato padarė klaidą apsivesdama su tais vyrais kaip minėjau — daktarais, redaktoriais. Jie žmonės visuomeniški, kaip pačiai aiškinas, bet pati patėmijo, kad netaip yra kaip sako, ji prasitarė vyrui ką patėmijo, vyras atsako, kas tau galvoj, ką tu žinai apie tai! Moteris palieka visai pažeminta ir ji daugiaus savę graužiasi, kam nepasirinko vyro sulig savo nuomonių ir profesijos. Taip ir dyla gyvenimas visai be tikslo ir be vertės.

Taigi jaunavedžiai turi apsimislyti su kuo turi apsivesti, kad paskum nereiktų graudintis.

Brangus teatras Worcestery

WORCESTER, Mass. — Šis miestas turės $2,000,000 teatrą, kaip parodo nesenai padaryti nuosavybės pervedimo dokumentai, registracijos ofise.

Amerikos Darbo Federacijos pildomoji taryba turėjo savo konferenciją Montreale, Kanadoj. Dalyvavo prez. Green ir kiti Federacijos viršininkai.

46-tas metinis ADF. suvažiavimas šįmet įvyksiąs Detroite, Mich.

KŪDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS

DĖL APRŪPINIMO MOTINŲ IR JŲ KŪDIKIŲ SVEIKATOS.

Šiame skyriuje mes laikas nuo laiko gvildensime reikalus įdomius būsiančioms motinoms ir motinoms jaunų kūdikių.

Kūdikių aprūpinimas ir penėjimas yra dalykas gyvos svarbos šeimynai ir tautai ir mes jaučiame, kad tai yra dalykas, kurį mes turime reguliariškais laikotarpiais atvirai ir laisvai pergvildenti.

STRAIPSNIS 36

Kondensuotas pienas turi visus kaulinius ir mėsinius vitaminus. Ant jo galima atsidėti del vienodos kiekybės. Tas tiesa, tik kalbant apie geresniąją rušį. Kaip ir su kitais maistais, yra visokių rušių. Motinos turėtų vartoti tokį pieną, kurio firma yra pripažinta. Didžiuma pasirenka Borden's Eagle Brand, delto, kad ji geresnė už kitas rušis. Patartina vartoti tą pačią rušį visados. Suprantama, kudikis turi teisę gauti geriausią, o niekas nėra taip svarbu, kaip maistas, ypatingai šiltame ore.

KUDIKIO DANTYS

Sveikam kudikiui dantys turi prasikalti tarp šešių ir septynių mėnesių. Pirmieji dantys vadinami "pieniniai". Jų pasirodymo laikas labai įvairuoja. Priežiura tų dantų yra labai svarbi. Juos reikia du syk į dieną nuvalyti švelniai trinant bovelnos ar vatos gumulėliu, kurį reikia pašlapinti į borinės rugšties tirpinį, padarytą iš pusės šaukštuko atmiežto viena painte verdančio vandens. Vaikui augant, reikia jį pramokinti vartoti šepetuką. Antrųjų dantų sveikumas ir stiprumas daug priklauso nuo priežiuros teikiamos pieniniams dantims.

Antrieji, arba amžinieji, dantys paprastai pasirodo apie šeštus-septintus metus. Jų yra 32. Labai svarbu juos tinkamai prižiurėti. Daugelį ligų galima išvesti iš blogų dantų. Gerai prižiurimas dantis vargiai kada genda. Patartina kudikio dantis duoti išegzaminuoti geram specialistui kas šeši mėnesiai, taip, kad puvimą galima butų tuoj sustabdyti pastebėjus.

Atminkite, kad "žiupsnelis išvengimo vertas svaro gyduolių".

AR TAVO KUDIKIS NEDASVERIA?

Labai patenkinamų pasekmių gauta nesenai gydant nedapenėjimą mokyklos vaikų su Eagle Pienu. Blogai maitinami kudikiai tuoj pradėjo taisytis gavę Eagle Pieno į savo valgį. Nekurie augo du syk negu nepaprastai. Visa gi grupė gavo vidutiniškai po septynius svarus daugiau negu kudikiai penėti paprastu iš bonkučių pienu. O nuo to laiko mokytojai pastebėjo, kad kudikiai netik sveikatoje ir vikrume paugėjo, bet ir sparčiai mokintis ėmė.

Skaityk šitus straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

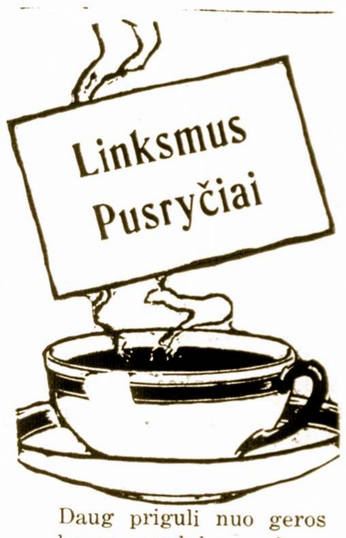

Daug priguli nuo geros kavos puoduko, o kava priguli nuo "užbaltymo". Vartok Bordeno kondensuotą pieną (pasaldytą). Tas švelnus mišinis nenugriebto pieno ir cukraus iškelia tikrą kavos skonį. Bandyk rytoj ryte, vartok taipgi Bordeno kondensuotą pieną pagardinimui skanskoniui.

Borden's STANDARD BRAND CONDENSED MILK

JUSŲ GROSERNINKAS TURI ŠVIEŽIO STAKO.

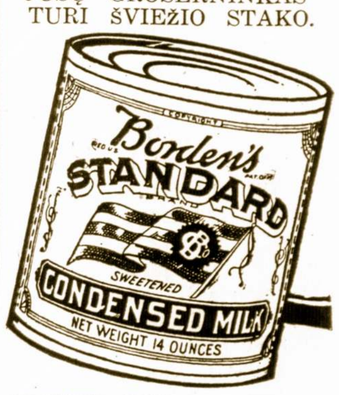

Choro Repertuaras

Mėnesinis Muzikos Leidinys
Metams — $2.00
Ta pačia kaina siunčiam į Lietuvon.
ANTANAS BAČIULIS
421 EAST SIXTH STREET
SO. BOSTON, MASS.

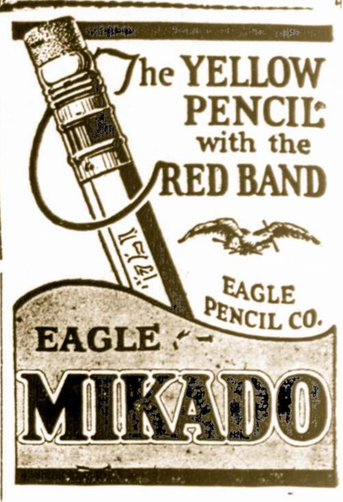

Geriausi paišeliai, naudoki juos.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H.S. Stone O.D.
Akiu Specialistas
399a BROADWAY,
So. Boston, Mass.

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Ofiso: Calvert 5896
Buto: Gilmor 0361

Tel. So. Boston 0502
Paul J. Jakmauh, M. D.
(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas S. B. 2805-R
Lietuvis Optometristas
Išekzaminuoju akis, priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Namų tel. Univ. 1468-J.
A. O. SALNA (SHALLNA)
LIETUVIS ADVOKATAS.
Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name
(antros lubos)
366 W. Broadway, So. Boston
Tel. So. Boston 3520

Lietuvys Advokatas
Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
PRANAS J. KALINAUSKAS
381 BROADWAY,
So. Boston, Mass.
Ofiso ir gyvenimo vietos
Telefonas S. B. 0441

Dar niekad rukymas nebuvo tiek malonus kaip Camel

GYVENIMO kilniausiose valandose jokis cigaretas negali prilygti Camel. Jokis cigaretas nebuvo padarytas tiek geras, kadangi Camel pulkumas yra gabumų pasekmė. Gabumų rasti pasaulio parinkčiausią tabaką —ir sumaišyti ją, kaip tik didžiausi pasaulyorganizacija ekšpertų gali.

Rūkytojų pamėgime jokis pagamintas cigaretas negali prilygti Camel. Camel gerumas liko apdovanotas didžiausiu reikalavimu, didžiausiu pardavimų skaičiu kurį bile cigaretas yra turėjęs. Nuo pradžios rūkymo laikų niekad nebuvo tokio linkimo pasirinkti Camel. Camel apdovanoja savo draugus su dziaugsmu, kuris neišeigo, kadangi Camels niekad nenuvargina skonio, niekad nepalieka cigaretinio atsidavimo.

Jei niekad nesate bandę Camels, kviečiame jus pabandyti juos dabar del didžiausio galimo smagumo rukyme. Imkite geriausį kas pagaminta—mes kviečiame jus

Pasiimkite Camel!

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, WINSTON-SALEM, N. C.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų žaknų.

Mei laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame nuo patrukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

D. CABITT
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Vietos žinios.

NĖPAPRASTA NAUJANYBĖ SO. BOSTONO IR APIELINKĖS LIETUVIAMS.

Ateinančios nedėlios vakare, rugsėjo 19 d. 7:30 val. vakare, Lietuvių salėje, kampas E ir Silver sts., So. Boston, Mass. bus Lietuvos Operos artisčių Liudos Sipavičiutės ir Kamilijos Jozevskaitės koncertas. Artistėms akompanuos pianistas Petrov, iš New Yorko. Šis koncertas bus nepaprasta naupanybė vietos ir apielinkės lietuviams. Kurie yra girdėję šias artistes dainuojant visi llko užžavėti. Jų gražus balsai ir dainos publikoje sukelia didžiausias ovacijas. Jos dainuoja vien tik lietuviškas dainas musų žymiausių kompozitorių bei arijas iš žymiausių operų. Taipgi dainuoja keletą duetų. Į jų koncertą atsilankę visi jaučiasi kaip Kauno Operoje esanti.

Patartina So. Bostono ir apielinkės lietuviams konoskaitlingiausiai atsilankyti, nes tokio koncerto dar nesame turėję ir vargu kada turėsime.

Tad nepamirškite rugsėjo 19 d.

MIRĖ BARZDASKUTYS GALINIS.

Graborius Akunevičius aprupino laidotuves.

Rugsėji 9 d. pasimirė vietiniams lietuviams gerai žinomas abrzdaskutys Galinis. Jis buvo linksmo budo žmogus. Budavo pats pasirašydavo kokią dainelę ir ją dainuodavo be jokio kompozitoriaus pagelbos. Taipgi mokėjo gerai švilpti ant lazdukės. Jis savo eilutėmis stengdavosi pašiepti Lietuvos politikierius kunigus, kurie matomai jam labai įsipyko besilankant Lietuvoje.

Rugsėjo 13 d. tapo palaidotas su airių bažnytinėm apeigom. Sako vietiniai lietuviški kunigai nesutiko jį priimt.

Laidotuves aprupino vietinis plačiai netik ant vietos, bet ir visoj apielinkėj geru patarnavimu pagarsėjęs graborius p. P. J. Akunevičius, kuris kaip visiems, taip ir Galinio likusiai šeimynai suteikė prieinamą patarnavimą.

NEŽINO KUR GYVENA.

Ant Chardon gatvės policmanas rado 70 metų senumo moterį Olgą Matherson, kuri jokiu budu negalėjo atsiminti kur ji gyvena. Paskiaus policijai pavyko suklausinėti ir surasti jog gyvenimo vietą ant tos pačios gatvės, kur jos vyras 80 metų senumo laukė jos pareinant.

NUGALĖJO UŽPUOLIKUS.

Charles H. Wilson, Hamilton, teatro menadžeris, Dorchestery, pereito pirmadienio vakare 11:20 ėjo namo. Beinant sustojo automobilius ir vienas vaikėzas iššokęs smogė žmogui į antausį. Užpultasis kirto atgal ir užpuoliką patiesė. Tada kitas iš automobilio išsitraukė revolverį ir šovė, bet užpultajam besilenkiant paimti geležį kulka pralėkė virš jo galvos. Užpuolikai susėdę į automobilių nuvažiavo.

KAIP BOSTONAS ĮSTEIGTAS

Birželio mėnesį 1630 metuose, John Winthrop, ir pilgrimų burelis, nešdamas su savim čarterį, Karoliaus pirmo išduotą, apgyveno vietą, kuri šiandien pavadinta Charlestown, Massachusetts. Iš viso jų buvo nuo 700 iki 800 asmenų, bet skaitlius neužilgo dasiekė 1,000 ir vėliaus 2,000. Kas buvo didžiausias apgyvenimas ant Atlantiko kranto. Pabaigoje pirmos vasaros jie nuvyko skersai Charles upę į vietą pavadintą Shamut — indijonų kalboj "gyvi šaltiniai". Rugsėjo 17, 1630 metuose buvo bal suota peraminyti vardą į Bostoną, po miestu Lancashire iš kur daugumas pilgrimų atvyko.

SUĖMĖ BAUDŽIAUNINĖS.

Policija Wakefielde užtiko degtinės bravorų ir suėmė ganavos degtinės 1600 galionų.

KOMP. M. PETRAUSKO LAIŠKAS.

Esu Lietuvoje, Kaune. Išrodo Lietuvoje dabar maloniau, negu buvo pirma to. Senoji valdžia naujai valdžiai paliko tuščias iždines, nors praeiti metai buvo geri. Šie metai derliumi prastoki, bet duonos pilnai užteks, bado Lietuvoje nebus.

Su musų diduomene veik dar nesimačiau, nebuvo progos. Tiesa, viename koncerte susitikau Ministerį Pirmininką, p. Sleževičių ir kelius kitus, įvairių departmentų direktorius.

Kaip aš gerai pasižiuriu į musų žmones, tai man atrodo, kad jie yra tokie, kuriems reikia kietos rankos. Humanizmas gal nėra visai tinkamas mums. Vis dar lietuviai tankiai prisimena senus laikus, vokiečius, net ir rusus, kad tik buvę smarkesni ir tvarka buvusi. Taigi rieškia tas, kad žmonės neišsiauklėję, jeigu jie jaučia kad paraginimui reikalinga lazda.

Man prsimena apie Liutą ir Lapę pasakaitė. Lapė pirmu kartu Liutą pamačiusi labai nusigando, o tolyn ir tolyn tai ir patarimus Liutui pradėjo duoti. Taip ir musų žmonės: patįs išsirenka valdžią ir paskui jos nenori paisyt, nes jie jų žmonės įprasti ir nebaisųs, kaip kad butų liutai. Žiurėk, Amerikon atvažiuoja mus žmogus ir koks jis darosi paklusnus. O jis paklusnus del to, kad jo viršininkas paprastai buna ne lietuvis. Musiškis žmogus, senas vergas, vergavęs ilgus laikus lenkų ponams ir svetimoms valdžioms, jokiu budu neįpranta pagerbti save ir savo brolį, o vis pagarbos pilnas ir net baimės prieš svetimtautį. Kuomet valdžioje kalbėtų nelietuviškai, tai jis daug daugiau pagarbos turėtų, kaip kad vilniškiai ir sėdi ramiai po lenkų letena, nes gerai nesusikalba. Vargas ir gaila man, kad lietuviai nemoka tinkamai vertint savųjų ir perdaug vergiškai lenkiasi svetimiems. Lietuviam reikia daugiau savipagarbos ir savisąklausos, tuomet busime vyrai, neturėsime tos sunkios naštos — keliaklupsčiavimo ir Tautų Sąjungai ir tt.

Musų dabartinės valdžios ministeriai ir prezidentas deda visas pastangas, kad pagerinus šalies padėtį ir gerovę žmonių. Diduma visgi tą supranta, tiki jiems ir jaučią jų atsidavimą šalies ir žmonių labui.

Prašau per laikraštį atiduot visiems amerikiečiams mano geriausius linkėjimus iš Lietuvos. Amerikoje ir amerikiečiuose lietuviuose nenustoju savų draugų.

Mikas Petrauskas.

Quincy tapo sumti 4 vaikėzai, kurie yra pavogę daug automobilių.

Rugsėjo 14 d. atsidarė mokyklos, kurias Bostone lanko 130,000 vaikų.

SANDAROS CENTRO PIKNIKAS PASEKMINGAS.

Pereitą sekmadienį Rugsėjo 12 d. įvyko Sandaros piknikas Tautiškam Parek, Methuen, Mass. šale Lawrenco. Publikos privažiavo iš visų apielinkės kolonijų. Specialiais busais atvyko iš Newton Upper Falls visas jaunimas, taigpi iš Cambridge, Haverhill, Lawrence, Montello, Lowell, So. Boston ir kitur. Gražų programą išpildė seserys Černiauskaitės, Z. Neviackienė ir pianistė iš Lawrence, kurios pavardės nepatyriau. Kitį garsintį programe nedalyvavo, p. V. Jenkins teko girdėti buvo susirgęs, kas sulaikė jį nuo dainavimo. P. J. Bulskis sakė nedalyvavęs deliai savo privatiškų aplinkybių. Kaip ten nebutų, bet piknikas buvo linksmas ir visi praleido linksmai laiką prie geros orkestros.

Teko man girdėti, kad Haverhill ir Lawrence Sandariečiai rengia didžiausį koncertą operos artistėms K. Jozevskaitei ir L. Sipavičiutei. Tai tiek šiuom sykiu. **Aržolas**

V. A. JENKINO LAIŠKAS.

Sadanros Centro Valdybai
So. Boston, Mass.

Gerbiamieji: —

Labai apgailėstauju, kad aš negalėjau dalyvauti jusų parengtame išvažiavime, Lawrence. Labai prašau, kad atleistumėte. Priežastis buvo tokia: subatos naktyj apsirgau; manę labai suėmė, taip sunkiai, kad mano draugas Dr. Budreskis norėjo į ligonbutį siųsti, bet tsipraši au jo. Ligos atmainos pasidarė ir vėl pradedu jaustis gerai.

Apgailėstaudamas netekęs progos jums padainuoti, lauksiu laimingesnės ateities pasilikdamas,

Su pagarba,

Vincent A. Jenkins.

LAIMĖJO GRAŽUOLĖS TITULĄ

Įvykusiame Vaizbos Buto piknike, Hudson, Mass., p-lė M. Stanilioniutė iš Dorchester, Mass. buvo pripažinta kaipo gražiausia lietuvaitė iš piknike dalyvaujančių ir laimėjo gražią taurę ir lietuvaitės gražuolės vardą, arba kaipo pirmutinė "Miss New England".

SACCO IR VANZETTI TEISMAS PRASIDĖJO.

Pereitą pirmadienį Dedhame išnaujo prasidėjo Sacco ir Vanzetti teismas. Teismui iš abiejų pusių priduota net 88 afidavitai, kur vieni įrodinėjo, kad minėti apkaltinti vyrai yra nekalti ir kad žmogžudystę padė tulas Madeiros, o kiti sako, kad Madeiros pasiėmimas kaltės ant savęs, kuris ir taip jau yra nuteistas mirtin yra suklastuotas. Kaip atrodo, tai teismas galės buti ilgas ir kaip jis užsibaigs nežinia.

SANDARIEČIŲ VEIKĖJŲ SUVAŽIAVIAMS.

Ateinančiam sekmadienyj, rugsėjo 19 d. apie 11 val. ryte, Sandariečių kambaryje, 327 E St., So. Bostone yra šaukiamas Sandariečių veikėjų susivažiavimas aptartį bėgančius organizacijos reikalus ir nustatyti žiemos sezono veikimas. Prašome visų apielinkės kolonijų Sandariečius kiek galima skaitlingai suvažiuoti, nes bus labai daug svarbių reikalų aptarti. Kuopos, kurios nespėtų sušaukti specialius susirinkimus, tai pavieniai asmenys atvažiuokit.

Šį Sandariečių veikėjų susivažiavimą šaukia Sandaros Centro Valdyba.

LAWRENCE, MASS.

Am. Liet. Taut. Sandaros 12 kp. susirinkimas įvyks penktadienį, rugsėjo 17 dieną, 1926 m. Kaip 7 valandos vakare, po Bažnytinėj svetainėje, 156 Gardner gatvės.

Gerbiamieji sandarietės bei sandariečiai, malonėkit skaitlingai atsilankyti į virš minėtą susirinkimą, nes jau vasaros karšti laikai praėjo ir prasideda rudenio sezonas. Todel mums Sandaros 12 kuopai laikas butų prisireingti prie ateinančios žiemos veikimo, naudai musų brangios tėvynės Lietuvos ir musų pačių gerovei. Ateidami atsiveskit ir savo draugus prisirašyti prie Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros.

Prot. Rašt. **A. Bagdonas.**

PIANO IR HARMONIJOS MOKYTOJA.

Emilija Tataroniutė, pianistė ir muzikos mokytoja atidaro piano ir muzikos studiją So. Bostone, 327 E St.

Del informacijų kaslink lekcijų kreipkitės "Sandaros" ofise.

SOUTH BOSTON, MASS

2 šeimynų namas su 9 kambariais 6 karų garadžius geroje vietoje parsiduoda už $10,000 ant lengvų išlygų. Klauskite:

J. BALUŠAITIS,
337 3rd St., So. Boston, Mass
Tel. So. Boston 0418-R

VINCAS R. GALUBICKAS
Karpenteris.
Taisome ir pentiname namus, peiperiuojame kambarius, dirbame visokius darbus. Kreipkitės šiuo adresu: (11-27)
72 DOWNER AVE.
DORCHESTER, MASS.
Tel. Columbia 5297

Skoliname Piningus

Jei jums reikia pirmą ar antrą mažo ar didelio mortgage už žemiausį nuošimtį gali gauti pas mane, taipgi perku antrus mortgages.

P. J. KAY,
110 Tremont St. Boston, Mass
Room 508

Lietuvos Operos Artisčių

KONCERTAS!

Nedėlioje, Rugsėjo-September 19 d., 1926

LIETUVIŲ SVETAINĖJE

Kamilė Jozevskaitė ir Liudla Sipavičutiė yra žymiausios lietuvės artistės. Jos dainavo sykiu su Rusijos garsiu dainininku Šaliapinus, vaidindamos žymiausias Operas Rusijos miestuose: Maskvoje, Petrograde, Charkove, Kijeve, Odesoj ir kituose. Taipgi yra dainavusios Vokietijoj, Francijoj, Latvijoj, Italijoj ir kitose valstybėse.

Amerikos lietuviai savo gyvenime pirmu kartu turės progą išgirsti tokias dainininkes. Kviečiame vietos ir apielinkės lietuvius atsilankyti, nes šis koncertas bus tikrai kaip Kauno Opera. Bilietai $1.00, 75c. ir 50c. **Kviečia Rengėjai.**

REAL ESTATE

MEDFORD, MASS.

1 šeimynos namas 10 metų senumo, 7 kambariai, šilto vandėnio šilimos, klevinės grindys, elektros šviesos ir kiti įtaisymai, 4850 pėdų žemės prie namo didelis daržas ir 3 vištininkai norinti galės pirkti ekstra lotą žemės, kuris turi 5000 pėdų; parsiduoda pigiai iš priežasties mirimo šeimynoje. Skubiai kreipkitės ypatiškai arba telefonu **GLYNN, 63 Cedar Rd** off Fells ave., Boulevard Heights, **Medford, Mass.**

Tel. Mystic 2063—R.

AUTOMOBILIŲ SAVININKAI

Pradedant nuo Naujų Metų, verstinai reikalingas Atsakomybės Paliudymas bendrai su Aplikacija del Registravimo automobilių. Prisiųskite savo antrašą ir aš pribusiu pas jumis (neskiriant kur gyvenat) su reikalinga blanka del registravimo automobiliaus. Šis patarnavimas dykai. Del tikro patarnavimo, su savo insurance reikalais, kriepkitės pas

J. N. TURAUSKAS.
CAMBRIDGE, MASS.
104 Hampshire st. Univ. 9692
ir 368 Washington Street,
Univ. 1683-W.

NAMŲ STATYTOJAI

Budavojame namus, senus taisome, pijazus ir naujus stogus dedame, pentinam iš lauko ir vidaus, murijame fundamentus, darome abelnai visokį darbą del namų už prienamą kainą.

M. BILEŠKEVIČE & CO.
94 Armandine St. Dorchester, Mass.

Tel. So. Boston 2795-R
NEW ENGLAND CLEANSING & DYEING CO.
450 Broadway So. Boston, Mass.
Drapanas paims ir atveš dykai
Pašaukite per telefoną

Telefonas: So. Boston 4768
DR. BALABAN
GYDYTOJAS IŠ RUSIJOS
Chirurgas ir prie gimdymo.
351 DORCHESTER STREET
So. Boston, arti Andrew Sq.

ALLEN HOWE
DENTISTAS
Kambarys 17. Tel. connection
409 BROADWAY
South Boston

GERA PROGA

15 IKI 20 CENTŲ ANT KIEKVIENO DOLERIO

aš sutaupysiu jums ant jusų apsaugų (insurance) automobilių arba namų.

B. B. STEFAN
110 Tremont st., Boston, arba
361 W. Broadway, So. Boston.

ROSLINDALE

2 karų garadžius ir 3 šeimynų, 15 kambarių namas, su visais įtaisymais, priešai priešai ir užpakalin, elektros šviesa, 3 fur. šilumos, yra gražus sodas ir 11,000 pėdų žemės, prekė $13,600, įnešti $2,500. Motrgedžiai ant lengvų išmokėjimų.

DORHESTER

"Collonial" stailė, 3 šeimynų namas, po 5 kambarius ir "reception halls", su visais naujos mados įtaisymais, priešaj ir užpakalin piazai, elektrika ir šilumos, prekė $13,500, įnešti — $2,000.

Bargenas! Namas 3 šeimynų, 15 kambarių su visais įtaisymais ir didelis jardas, gražioje vietoje. Priekė $12,000, įnešti apie 3,000.

V. P. YANKUS,
327 E St., So. Boston.
Tel. S. B. 2408.

2 ŠEIMYNŲ NAMAS

5 ir 6 kambariai su vėliausios mados įtaisymais, vieta del garažių. Savininkas šį namą dabar parduoda su $2500 įnešimo. Matykite

B. KONTRIM
361 Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0605

NAUJAS 6 ŠEIMYNŲ NAMAS

gražioj vietoj su visais įtaisymais, ątymo šilumomis ir elektrikais, rendų neša $3,456 į metus, prekė $26,-500. Ant lengvų išlygų.

YANKUS.
327 E St., South Boston, Mass.

K. ŠIDLAUSKO
APTEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės.
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

D. A. Zaletskas
GRABORIUS ir BALSAMUOTOJAS.
Ofisas:
983 CAMBRIDGE ST.
Tel. Univ. 8831—W.
Gyvenimo antrašas:
448 CAMBRIDGE ST.
Cambridge, Mass.
Tel. Univ. 0378.
Tel. Univ. 8831—R.

Klauskite apie musų dalinį išmokėjimo planą.
POWERS & MEHEGAN
PLUMBERUOJAME, ĮVEDAME ŠILIMAS IR GESĄ
463 WEST BROADWAY ARTI DORCHESTER ST.
Telefonas 3770.

P. J. Akunevičius
LIETUVIS GRABORIUS
Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą.
Už pilną pagrabą galima apsieit su $80 ir augščiau už didelius, o už vaikus nuo $20 ir augščiau. Pigiai ir gražiai.
Ofiso ir gyvenimo antrašas:
826 E. 6-TH STREET, SOUTH BOSTON, MASS
Tel. S. B. 4486.

TAXI
KNAPP CAB CO.
ŽEMA MOKESTIS
TELEFONAS:
South 3600 Boston
Stotis: 81 Dorchester gatvė 24 valandų patarnavimas.
Automobiliai del vestuvių, taipgi pasivažinėjimui valandom ir tt.